
TOWARDS WOODEUROPE

There is growing demand for the use of wood in construction. Efforts made in Finland over the past few years have increased the appreciation of timber engineering and helped this traditional material to regain its rightful status among other building materials. A major contribution to these developments was made by the Era of Wood campaign. By pooling resources, the wood products industry, with generous Government assistance, has achieved remarkable results both in public construction and housing production. Numerous examples of these projects have been described in the pages of this magazine. Actual construction has been accompanied by determined research efforts, revisions of the building regulations and intensive product development. While we can be justly proud of these achievements, there is still room for improvement and a reason to look ahead.

During the next few years, the main focus will be on improving the built-up environment, perfecting the system approach to construction and developing high-quality wood products. The Era of Wood campaign created the necessary prerequisites for the further advancement of timber engineering in Finland. In the face of continued European integration, we must also turn our attention to other countries to capitalise on the competitiveness that the industry has achieved so far. Accordingly, the wood industry and the Government are launching a new campaign called WoodEurope designed to increase awareness of Finnish timber engineering elsewhere in Europe and so create markets for technology and wood products exports. At the same time, due consideration will be given to the continuance of domestic development. The WoodEurope campaign, its objectives, related events and achievements will be monitored by the PUU magazine.

IN RICHTUNG HOLZEUROPA

Die Nachfrage nach Holz als Baumaterial steigt ständig. Die Bemühungen der vergangenen Jahre haben in Finnland dem Bauen mit Holz eine neue Wertschätzung eingebracht, und neben den sonstigen Baumaterialien ist Holz wieder salonfähig geworden. Von großer Bedeutung war in dieser Hinsicht die Kampagne "Puun aika" ("Zeit des Holzes"). Die Hersteller von Holzprodukten haben, unterstützt vom finnischen Staat, ihre Kräfte konzentriert, was sowohl im Bau von öffentlichen Gebäuden als auch im Wohnungsbau Ergebnisse gezeitigt hat. Zahlreiche Beispiele hierfür sind auch auf den Seiten dieses Journals vorgestellt worden. Untermauert wurde die Bautätigkeit von zielstrebigem Forschung, von der Reformierung der Bauvorschriften und von intensiver Produktentwicklung. Wir in Finnland können auf diese Errungenschaften stolz sein, müssen uns aber ständig weiterentwickeln und den Blick in die Zukunft richten.

Das Schwergewicht in der Arbeit der kommenden Jahre wird auf der Entwicklung der Wohnumlieus liegen. Die Kampagne "Zeit des Holzes" hat gute Voraussetzungen dafür geschaffen, dass die Holzbranche gedeiht. In einer Zeit der europäischen Integration ist es zudem am Platze, den Blick auch ins europäische Ausland zu lenken, um die Konkurrenzfähigkeit dieses Industriezweigs in vollem Umfang zu nutzen. Hierzu haben die Holzbranche und der finnische Staat für die kommenden Jahre eine Kampagne namens "PuuEurooppa" ("HolzEuropa") ins Leben gerufen. Sie soll das Können der Finnen im Bauen mit Holz in Europa bekannt machen und damit auch für das Know-how wie auch die einschlägigen Produkte neue Märkte erschließen. Die Kontinuität in der inländischen Entwicklung soll natürlich auch im Rahmen dieser Kampagne gesichert werden. Die Kampagne HolzEuropa, ihre Ziele, Ereignisse und Errungenschaften werden wir auf den Seiten dieses Journals verfolgen.

VERS L'EUROPE DU BOIS

Le bois est un matériau de plus en plus recherché dans le bâtiment. Les efforts faits ces dernières années ont considérablement augmenté l'intérêt porté à la construction en bois et ce matériau de construction traditionnel a ainsi pris sa place à côté des autres. La campagne Puun Aika (L'Ere du bois) a eu une grande importance à cet égard. L'union des forces du secteur des produits et la subvention considérable de l'Etat ont donné de bons résultats tant dans la construction publique que dans la construction de logements. De nombreux exemples de ces résultats ont été également publiés dans cette revue. La construction a été précédée par des recherches résolues, la modification des décrets relatifs au bâtiment et le développement intense de produits.

Nous pouvons être fiers en Finlande de ces résultats, sans oublier que le développement doit se poursuivre et que les regards doivent se diriger vers l'avenir.

L'accent devra être principalement mis, au cours des prochaines années, sur le développement de l'environnement de l'habitat, la construction à l'aide de systèmes et la fabrication de produits en bois de haute qualité. La campagne "L'Ere du bois" a constitué une bonne base pour l'évolution du secteur des produits en bois en Finlande. Avec l'intégration croissante de l'Europe, nous devons nous diriger également à l'extérieur de nos frontières pour que la compétitivité de notre industrie puisse être mise à profit dans toute la mesure possible. C'est pourquoi le secteur du bois et l'Etat lancent un projet commun qui sera appelé PuuEurooppa (l'Europe du bois). Cette campagne aura pour objet de faire connaître le savoir-faire finlandais du bois en Europe et ainsi de créer un marché pour l'exportation de la compétence et des produits. La continuité du développement en Finlande a naturellement été prise en considération dans cette campagne. La campagne PuuEurooppa, ses objectifs et ses résultats ainsi que les manifestations qui y seront associées seront suivis dans la revue PUU.

KOHTI PUUEUROOPPA

Puun käytölle rakentamisessa on tullut jatkuvasti uutta kysyntää. Viime vuosien ponnistelut ovat Suomessa tuoneet puurakentamiselle uutta arvostusta ja näin tämä perinteinen rakentamisen materiaali on tullut hovikelpoiseksi muiden rinnalle. Tähän on suuresti vaikuttanut viimeisten vuosien ponnistelut Puun Aika- kampanjan merkeissä. Puutuotealan voimien yhdistäminen valtiovalan merkittävällä tuella on tuottanut tuloksia niin julkisen rakentamisessa kuin asuntorakentamisessakin. Näistä on lukuisia esimerkkejä julkaistu myös tämän lehden sivuilla. Rakentamista on pohjustanut määrätietoinen tutkimustoiminta, rakennusmääräysten muutosprosessi sekä voimakas tuotekehittely. Suomessa voimme olla ylpeitä näistä saavutuksista, siitä huolimatta on jatkuvasti kehityttävä ja suunnattava katseita eteenpäin.

Pääpaino seuraavien vuosien työssä on asumisympäristön kehittämisessä, järjestelmärakentamisessa ja laadukkaiden puutuotteiden aikaansaamisessa. Puun Aika- kampanja loi hyvät edellytykset puutuotealan kehittymiselle Suomessa. Yhä yhdentyvässä Euroopassa on katseet suunnattu myös rajojemme ulkopuolelle, jotta teollisuuden kilpailukyky tulisi kaikessa laajuudessaan hyödynnettyksi. Tämän vuoksi puualan ja valtion yhteisenä hankkeena on seuraavina vuosina PuuEurooppa- nimikkeellä kulkeva kampanja. Sen tavoitteena on tehdä tunnetuksi suomalaista puuosaamista Euroopassa ja näin luoda markkinoita tietotaidon ja tuotteiden viennille. Kotimaisen kehityksen jatkuvuus on tässä kampanjassa toki otettu huomioon. PuuEurooppa- kampanjaa, sen tavoitteita, tapahtumia ja saavutuksia tullaan seuraamaan tämän PUU-lehden sivuilla.

Jussi Vepsäläinen

VALOKUVAT
Wood Focus Puuinfo
Tomi Jänkälä
Yrjö Suonto

LIIKUNTASALI

PYHÄMAA

Arkkitehtitoimisto Ark'aboa

1

2

SPORTS HALL PYHÄMAA

The site for the sports hall is located in the town of Uusikaupunki in the old village of Pyhämaa on the seafront. The Pyhämaa islet features a large number of old buildings that are of great cultural and historic value, the best known being the sacrificial church dating back to the 17th century. On the highest point of the wooden small-scale village there stands the school building completed at the beginning of the 20th century and a former dormitory built in the 1950s. The operator of the building wanted the sports hall and its auxiliary facilities mainly for the school's use. However, it would also serve as a community hall in the evenings. The building was erected on a site between the main building and the dormitory where an old out-building was demolished to make room for the new structure next to the existing sports field.

1
Liikuntasalin koillis pääty, vasemmalla vanha koulu

2
Asemapiirros

3
Liikuntasali luistinradan puolelta nähtynä

4
Välituntikatos

Liikuntasali sijaitsee Uudenkaupungin kaupungissa, Pyhämaan vanhassa kirkonkylässä meren rannalla. Pyhämaan luodolla on runsaasti vanhaa, kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa, joista tunnetuin on puinen uhrikirkko 1600-luvulta. Pienimittakaavaisen, puisen kirkonkylän korkeimmalla paikalla sijaitsee vuosisadan vaihteessa rakennettu koulurakennus ja 50-luvun entinen asuntolarakennus.

Käyttäjä halusi monitoimisalın aputiloineen ensisijaisesti koulun käyttöön (55 oppilasta), mutta myös vireän kylän iltaikäyttäjien tarpeita palvelevan kokoontumistilan. Rakennus sijoitettiin tontille päärakennuksen ja asuntolan väliin vanhan puretun talousrakennuksen paikalle olemassa olevan pelikentän viereen.

Liikuntasali haluttiin erottaa selkeästi ympäröivästä vanhasta rakennuskannasta modernin muotokielensä avulla (kaareva katto ja suuret, paikoitellen vinot lasipinnat). Kaarevan katon lakipiste todettiin olevan lisäksi muihin kattomuotoihin verrattuna matalin.

3

A distinctly modern form was selected for the hall to make it stand out from the surrounding old building stock. For the exterior cladding material, the designers selected wood to blend it in with the surroundings. Steel was used in the vertical porch and glass structures. The wooden cladding was finished in linseed oil paint using traditional shades of colour. Three different colours were used on the exterior to create the impression of a cluster of buildings rather than one large single block. The load-bearing structure of the hall with a curved ceiling consists of Kerto LL units assembled on site while the roof is supported on glue-laminated arches. Floors were insulated with wood-fibre wool and walls with mineral wool. Internal cladding consists of lacquered plywood, while acoustic performance was improved by a cotton-based special compound spray applied to the ceiling and the upper wall sections.

Julkisivujen päämateriaaliksi valittiin puu miljöön mukaan. Terästä käytettiin kuistien pystyrakenteissa sekä lasirakenteissa. Vesikatteena on tummanharmaa (maalataan myöhemmin) konesaumattu pelti. Rakennuksen vuorilaudat on maalattu pellavaöljymaalilla perinteisillä sävyillä. Käyttämällä kolmea eri julkisivuväriä haluttiin luoda vaikutelma rakennusryppästä yhden suuren rakennuksen sijaan. Teräsosat on maalattu tumman siniseksi (sävy toistuu sisustuksessa).

Kaarevakattoisen salin kantavana rakenteena on maassa rakennetut kertopuuelementit ja katon kannattajina liimapuukaaret. Yläpohjissa on käytetty eristeenä selluvillaa ja seinissä mineraalivillaa. Märkätilat on muurattu ontoista betoniharkoista.

Salin sisäverhouksissa on lakattua vanerilevyä ja akustoivana materiaalina puuvillapohjainen ruiskutettava erikoismassa katossa ja seinien yläosissa. Betoniharkot lakattiin vesiohenteisella, sävytettyllä lakalla.

Rakennuksen kerrosala on yhteensä 445 m² ja tilavuus noin 2560 m³. Liikuntahalli on otettu käyttöön elokuussa 2000.

Pia Helin, Kimmo Salmela

5

GYMNASTIKSAAL PYHÄMAA

Der Bauplatz des Gymnastiksaals befindet sich in der westfinnischen Stadt Uusikaupunki, und zwar im alten Kirchdorf Pyhämaa am Ufer des Meeres. Auf der Klippe Pyhämaa stehen reichlich kulturgeschichtlich wertvolle Bauten; der bekannteste von ihnen ist eine hölzerne Opferkapelle aus dem 17. Jahrhundert. An der höchsten Stelle des kleinen, aus Holz erbauten Kirchdorfs hat man vor rund einhundert Jahren eine Schule erbaut, in den fünfziger Jahren dazu ein Wohnheim. Der Bauherr wünschte sich einen Mehrzwecksaal samt den nötigen Hilfsräumen, der in erster Linie der Schule dienen, aber auch an den Abenden dem regen Dorf für Versammlungen zur Verfügung stehen sollte. Das Gebäude wurde auf dem Grundstück zwischen dem Hauptgebäude und

dem Wohnheim platziert, und zwar neben dem Sportplatz an der Stelle eines alten, abgerissenen Wirtschaftsgebäudes. Man wollte den Gymnastiksaal mittels einer modernen Formensprache von dem umgebenden alten Baubestand deutlich abheben. Als Hauptmaterial der Fassaden wurde indes, in Anpassung an das Milieu, Holz gewählt. Für die vertikalen Konstruktionen der Veranda und die Glaskonstruktionen wurde Stahl eingesetzt. Die Holzverkleidung des Gebäudes wurde in traditionellen Tönen mit Leinölfarbe gestrichen. Indem man drei unterschiedliche Fassadenfarben verwandte, wollte man den Eindruck erzeugen, man habe statt eines großen Gebäudes eine Gebäudegruppe vor sich. Als tragende Konstruktionen des mit einem bogenförmigen Dach gedeckten Saals wurden vor Ort gebaute Leimschichtholz-Elemente und als Dachträger bogenförmige Leimholzträger

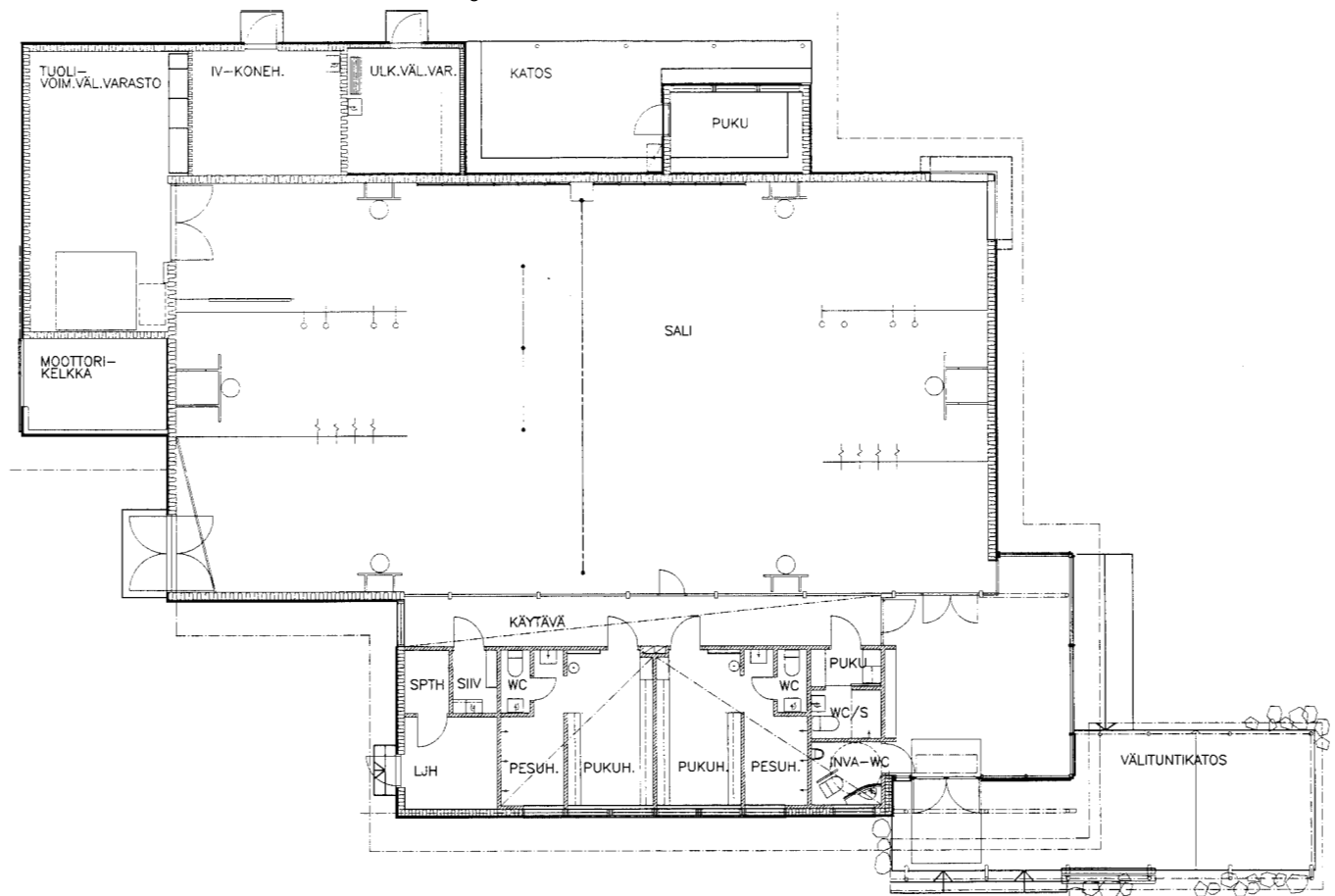
eingesetzt. Die obere Geschossdecke wurde mit Holzfaserwolle gedämmt, die Wände enthalten Mineralwolle als Dämmung. Von innen wurde der Saal mit lackierten Sperrholzplatten ausgekleidet, und als Akustikmaterial wurde an der Decke und den oberen Wandpartien eine aufgespritzte Spezialmasse verwendet.

6, 8
Liikuntasalin julkisivu kaakkoon ja sisään-
käynti

7
Pohjapiirros 1/200

6

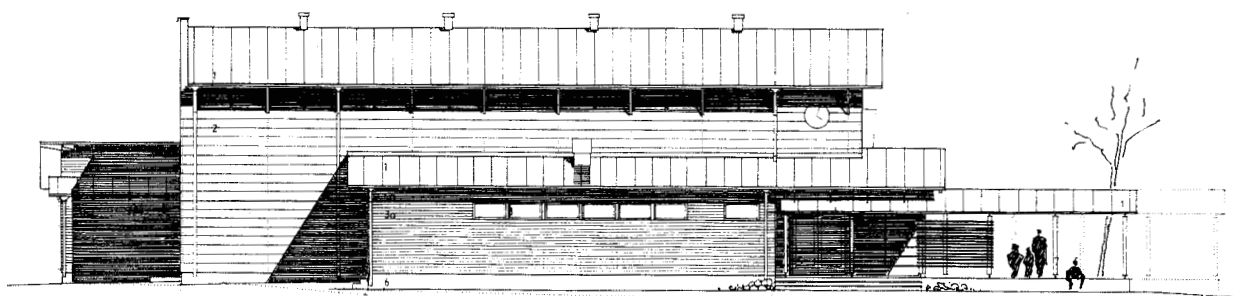
7

SALLE DE SPORT PYHÄMAA

Cette salle de sport est située dans la ville d'Uusikaupunki, dans l'ancien village de Pyhämaa, au bord de la mer. L'îlot de Pyhämaa possède de nombreux anciens bâtiments d'une grande valeur culturelle et historique, dont le plus connu est l'église votive en bois du XVIIème siècle. Un bâtiment d'école construit au début du XIXème siècle et un ancien foyer d'étudiants datant des années 50 occupent la partie la plus élevée de ce village en bois de dimensions modestes. Le client désirait avoir une salle polyvalente avec des locaux annexes, principalement pour l'usage de l'école, mais également comme lieu de réunion des villageois actifs. Le bâtiment a été placé entre le bâtiment principal et le foyer d'étudiants à la place des dépendances démolies près du terrain de sport.

8

9

10

11

On a souhaité séparer nettement la salle de sport des anciens bâtiments voisins en observant le langage des formes moderne. Le bois a été choisi comme matériau de revêtement principal. Le revêtement en bois du bâtiment est peint dans des teintes traditionnelles de peinture à l'huile de lin. L'utilisation de trois couleurs différentes a permis de créer une impression d'ensemble de bâtiments au lieu de celle d'un seul grand bâtiment. La structure portante de la salle au plafond voûté est formée par des éléments en bois lamellé assemblés sur place et le toit est soutenu par des arcs en bois stratifié. Les plafonds sont isolés avec de la laine de fibres de bois et les murs avec de la laine minérale. Les revêtements intérieurs de la salle sont en contreplaqué verni. Une pâte spéciale injectée à base de coton a été utilisée comme matériau acoustique dans le plafond et les parties supérieures des murs.

12

9
Julkisivu kaakkoon 1/250

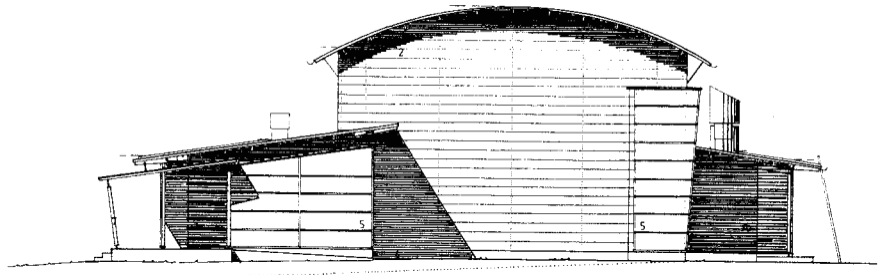
10, 15
Liikuntasalin vaneriseinää

11
Salin ja pukuhuoneiden välinen käytävä

12
Näkymä eteisestä saliin

13
Julkisivu koilliseen

14
Liikuntasali

13

14

15

LIIKUNTASALI
PYHÄMAA

RAKENNUTTAJA
Uudenkaupungin kaupunki
/kaupunginarkkitehti Hannu Luotonen,
rakennuttajainsinööri Reino Pöyhönen

KÄYTTÄJÄ
Uudenkaupungin kaupunki/
Sivistyspalvelukeskus

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Ark'aboa/
Pia Helin, arkkitehti SAFA,
Kimmo Salmela, rakennusarkkitehti RIA

RAKENNESUUNNITTELU
Ins.tsto. Narmaplan Oy/
Juha Junttila, rakennusinsinööri

SÄHKÖSUUNNITTELU
Ins.tsto. Ukiplan Oy,
Mika Nurminen, sähköinsinööri

LVI-SUUNNITTELU
Ins.tsto. Ukiplan Oy/
Reijo Aalto, LVI-tekniikko

URAKOITSIJÄ
Taloässät Oy/Jaakko Siuttala, rakennus-
mestari

VALOKUVAT
Mikko Auerniitty

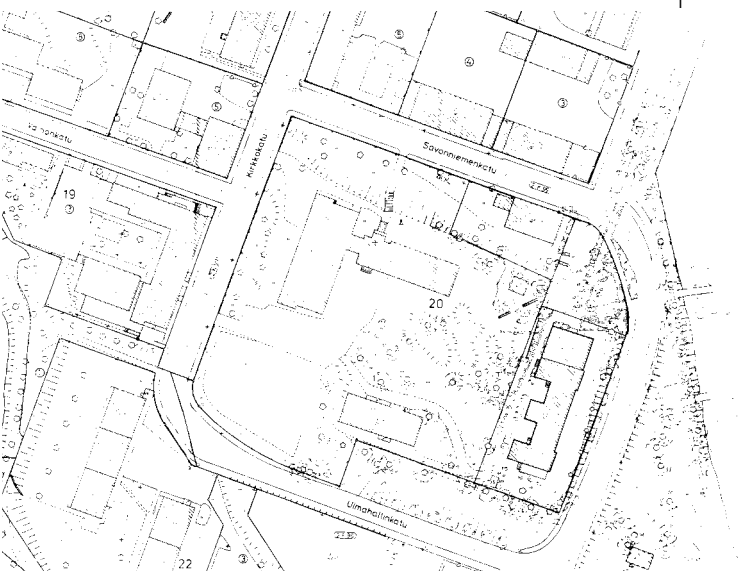
VANHA SAIRAALA OPISKELIJA-ASUNNOIKSI

SAVONLINNA

Arkkitehtitoimisto Jukka Koivula

3

1

2

- 1
Asemapiirros
- 2
Pääjulkisivu Haapasalmelle
- 3
Julkisivuun palautettiin sisäänkäynti
- 4
Eteläterassi oli alaosiltaan tuhoutunut
- 5
Eteläterassilta näkyy vesistön yli Savonlinna
- 6
Pohja, pääkerros 1/300

Savonniemelle, Savonlinnan keskeiselle niemelle rakennettiin 1800 -luvun lopulla yleinen sairaala, jonka puuosa on valmistunut 1896 (arkkitehti Johan Jacob Ahrenberg) ja kiviosa 1920 -luvulla (arkkitehti E.A. Kranck). Tämän lisäksi jäljellä on kolme muuta puu- ja kivirakennusta. Oltuaan seminaarin ja myöhemmin Joensuun yliopiston tiloina – mm. opetuskeittiona ja internaattina rakennus jäi kylmilleen 1988. Eri vaiheiden jälkeen rakennus suojeltiin valtioneuvoston päätöksellä, suojelu vahvistettiin kaavalla ja tontin hankki omistukseensa Savonlinnan opiskelija- ja nuorisoasunnot Oy.

Sairaala-alueen rakennushistoriaa on selvittänyt arkkitehti Anu Kuutti diplomityössään 1993. Rakennuksesta on oma-kohtaisia kokemuksia monilla kaupungin asukkailla. Se on tärkeä osa kaupunkikuvaa ja paikallishistoriaa, mutta myös harvinainen esimerkki puusairaalatyypistä.

Itä-Savon YH-Rakennuttaja Oy järjesti rakennuksen suunnittelusta kutsukilpailun. Muutossuunnitelma perustuu voittaneeseen ehdotukseen ”Bath & Bed & Breakfast”.

RAKENNUKSEN TILAT JA KUNTO

Puurakennus käsittää symmetrisesti käytävän varteen rakennettuja saleja ja pienempiä huoneita. Päätilat avautuvat komeasti itään Haapasalmelle. Pihan puolella on kolme siipeä. Rapattu tiiliosa on tehty puurakennukseen liittyen rinteeseen siten, että tiloja on kahdessa kerroksessa ja ullakolla.

5

4

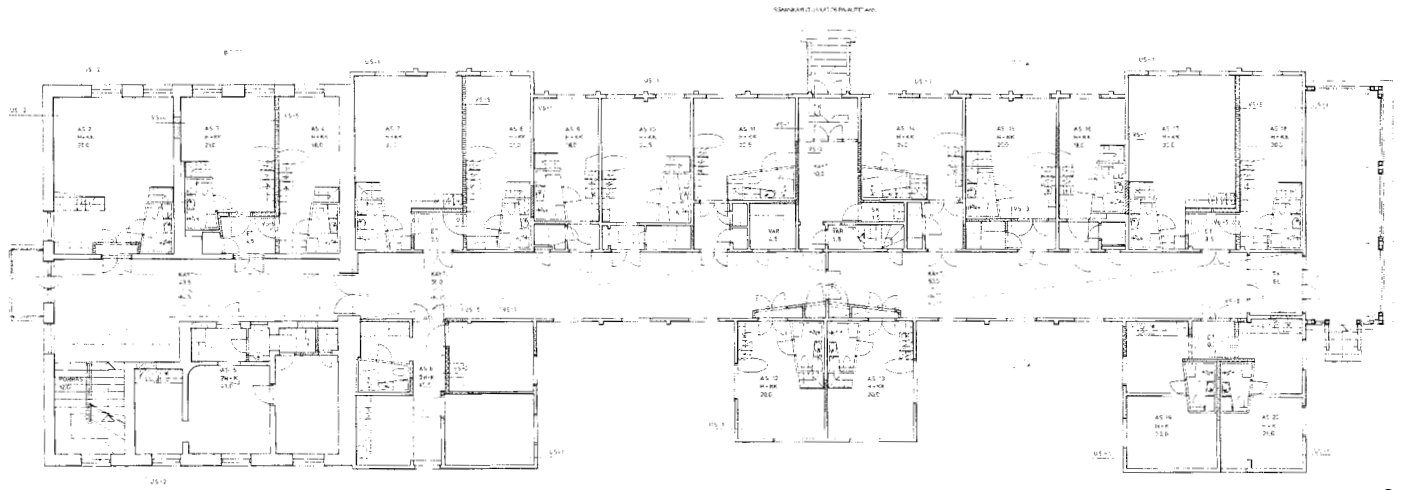
CONVERSION OF AN OLD HOSPITAL INTO A STUDENT DORMITORY SAVONLINNA

At the end of the 19th century, a general hospital was built in Savonlinna on a plot of land located in the centre of the town. The wooden section was completed in 1896 and the stone section in the 1920s. The building is an important part of the townscape and at the same time a rare example of a wooden hospital. The building was vacated in 1988 and subsequently listed. An invitational competition was organised to invite plans for the conversion project, which was then based on the winning entry. The wooden building in neo-renaissance style includes a number of large and small rooms arranged symmetrically along a central cor-

ridor. On the courtyard side, there are three wings. The plastered brick section erected on the slope and connecting with the wooden section offers rooms on two levels and in the attic. The building houses 21 dwellings and communal areas. From the very beginning, the idea was to use the building as a summer hotel for guests visiting the Savonlinna Opera Festival. The size of the dwellings ranges from 18.0 to 45.5 square metres.

The large wards were divided into smaller units using soundproofed partitions with a wooden frame. The wide corridors and ground floor spaces are used as communal areas.

The bathrooms and kitchen and hall fixtures consist of ready-made components. In this way, efficient use could be made of the high ceilings of the former hospital wards. Structural modifications were kept to a minimum. The materials used in repairing the building consisted mostly of sound wood-based materials.

6

8

10

7

9

UMBAU EINES ALTEN KRANKENHAUSES IN EIN STUDENTENWOHNHEIM SAVONLINNA

Auf einer in Savonlinna zentral gelegenen Landzunge war gegen Ende des 19. Jahrhunderts ein öffentliches Krankenhaus gebaut worden. Der aus Holz bestehende Trakt wurde 1896 fertiggestellt, der Steintrakt in den zwanziger Jahren des 20. Jahrhunderts. Das Krankenhaus ist ein wichtiger Bestandteil des Stadtbildes und der lokalen Geschichte und gilt zugleich als seltenes Beispiel für aus Holz errichtete Krankenhäuser. 1988 wurde die Tätigkeit eingestellt, und nach verschiedenen Phasen beschloss man, das Haus unter Schutz zu stellen. Zum Umbau des Gebäudes in ein Studentenwohnheim wurde ein

7
Pihasivu odottaa alakuloisena ja mukiloituna

8
Pihasivu korjauksen jälkeen

9
Rapattu lisärakennus 20-luvulta ennen
korjausta

10
Rakennus toimii kesäaikana Oopperajuhlien
hotellina

11
Käytävä korjaustyön aikana

12
Väljät käytävät ovat osa yhteistiloja

Puurakennus on uusrenessanssityylinen. Rakennus on korjattu säilyttämismielessä 1950-luvulla. Silloisesta remontista ovat säilyneet pohjapiirustukset ja työselitys. Koska rakennus on ollut käyttämättömänä, se oli kärsinyt sekä ilkivallasta että kosteudesta. Rikkinäiset syöksytorvet, heikosti johdettu sadevesi ja väärin korjattu alapohja olivat aiheuttaneet laajahkon lahovaurion rakennuksen keskiosassa, lähinnä alapohjassa. Julkisivut olivat lohduttoman näköiset, mutta vain paikoin lahonneet. Hirsirunko oli terve ja suoraryhtinen. Samoin tiilirakenteinen laajennusosa massiivimuureineen oli vahva.

SUUNNITELMA

Rakennuksen sijoitettiin 21 asuntoa ja yhteistilat. Tilava ullakko säilytettiin käyttämättömänä. Tavoitteena alusta lähtien oli käyttää rakennusta kesäisin oopperajuhlien kesähotellina. Rakenteisiin tehtiin mahdollisimman vähän muutoksia. Toisaalta rakennusvauriot jouduttiin korjaamaan ja rakennus varustettiin uusin tekniikoin.

Asuntojen koot vaihtelevat 18,0–45,5 m², yksi pohjakerroksen asunto on invamitoitettu.

Tarkoituksena oli saada itsenäisiä asuntoja ja välttää soluja. Isot entiset sairaalasalit jaettiin äänieristetyin puurunkoisin seinin. Väljiä käytäviä ja pohjakerroksen tiloja käytettiin yhteistiloina.

12

11

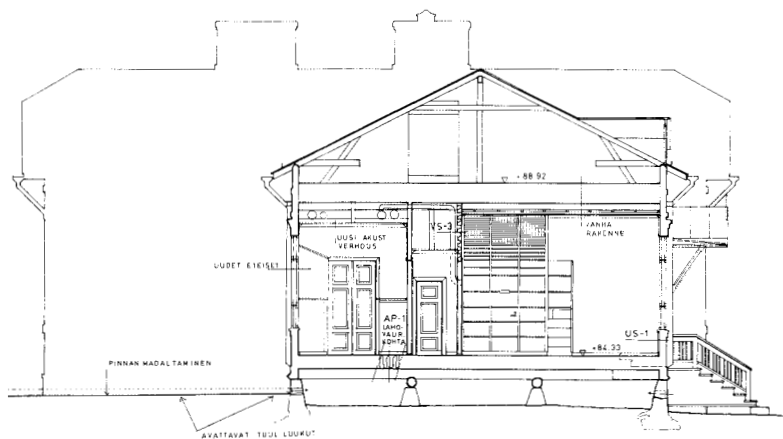

Planungswettbewerb veranstaltet, und auf der Grundlage des siegreichen Entwurfs wurde der Plan ausgearbeitet.

Das im Stil der Neorenaissance errichtete Holzgebäude enthält symmetrisch um einen Korridor gelegene Säle und kleinere Räume. Auf der Hofseite gibt es drei Flügel. Ein verputzter Backsteintrakt ist in Hanglage an das Holzgebäude angebaut worden, und zwar in der Weise, dass er in zwei Geschossen und auch dem Dachboden Räume enthält.

In dem Gebäude wurden 21 Wohnungen und Gemeinschaftsräume untergebracht. Von Anfang an war es zudem vorgesehen, das Gebäude während der Opernfestspiele in Savonlinna als Sommerhotel zu benutzen. Die Größe der Wohnungen variiert zwischen 18,0 und 45,5 m². Die ehemaligen großen Krankenhaussäle wurden durch schallgedämmte Trennwände mit Holzrahmen unterteilt. Großzügig angelegte Korridore und

Räume im Erdgeschoss wurden in Gemeinschaftsräume umgewandelt. Die Badezimmer der Wohnungen sowie die Küchen- und Flurmöbel wurden in Form von Möbelkomponenten konzipiert. Auf diese Weise hat man die Höhe der alten Krankenhauszimmer ausnutzen können. An den Baukonstruktionen wurden so wenig Veränderungen wie möglich vorgenommen. Bei der Ausbesserung des Gebäudes wurden hauptsächlich gesundheitlich unbedenkliche Materialien aus Holz verwendet.

13
Leikkaus 1/200

17, 18
Kylpyhuone- ja parvikomponentti. Aksonometria, pohja, leikkaus

19
Näkymä asuntoon. Korkeiden ikkunoiden helat ja tiivisteet korjattiin. Ikkunoiden säilyttämistä pidettiin tässä myös taloudellisena. Puulattiat hiottiin ja maalattiin.

13

14
Bath. Kylpyhuone on tehty komponenttina huoneen nurkkaan. Näkymä korkeista pariovista pienen eteisen kautta aulaan

15
Bed. Parvelle johtaa tiukka puuporras. Parvella on punkka ja pöytätaso.

16
Breakfast. Jokaisessa asunnossa on keittiökalusteet. Baarituolit ovat EFG:n B.Fly-sarjaa (Antti Kotilainen). Seinämän takana kalusteet jatkuvat narikkana. Taustalla pari komeroa (osassa asuntoja vaatehuoneet). Asunnon ovi narikan takana oikealla.

TRANSFORMATION D'UN ANCIEN HOPITAL EN LOGEMENTS D'ETUDIANTS SAVONLINNA

Sur une pointe centrale de Savonlinna fut construit à la fin du XIXème siècle un hôpital général dont la partie en bois fut achevée en 1896 et la partie en pierre dans les années 1920. L'hôpital forme une partie importante du paysage de la ville et de l'histoire locale et elle est également un rare exemple de ce type d'hôpital en bois. Le bâtiment a été abandonné en 1988 et, après différentes phases, il a été protégé. Un concours sur invitations a été organisé pour sa transformation en logements d'étudiants. Le projet est basé sur la proposition qui l'a emporté. Ce bâtiment en bois de style néorenaissance

comprend des salles placées symétriquement le long d'un couloir et des pièces plus petites. Il y a trois ailes du côté cour. La partie en briques crépies a été annexée au bâtiment en bois sur la pente et possède des locaux sur deux niveaux et un grenier.

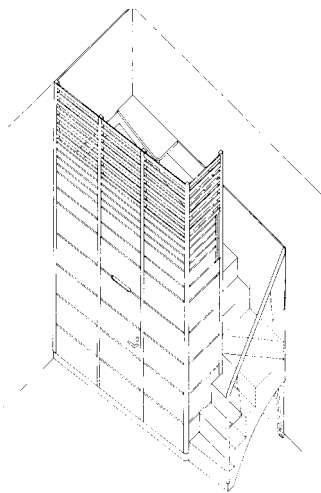
21 appartements et des locaux communs ont été aménagés dans le bâtiment. L'objectif était dès le début de pouvoir utiliser le bâtiment en été comme auberge pour le Festival d'opéra de Savonlinna. La superficie des appartements varie de 18,0 à 45,5 m².

Les anciennes grandes salles d'hôpital ont été divisées par des murs insonorisés en bois. Les vastes couloirs et les locaux du niveau inférieur ont été aménagés en locaux communs.

Les salles de bains ainsi que les meubles de cuisine et d'entrée des appartements sont des éléments préfabriqués.

La hauteur des anciennes salles d'hôpital a ainsi été mise à profit. Les structures ont été

le moins possible modifiées. Des matériaux principalement à base de bois jugés non nuisibles à la santé ont été utilisés pour la rénovation du bâtiment.

17

SISUSTUS JA TEKNIikka

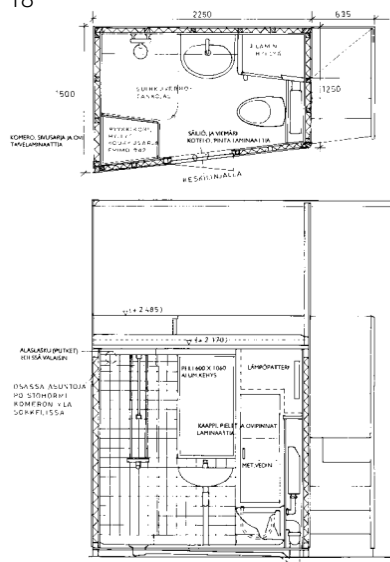
Asuntojen kylpyhuoneet ja keittiö- ja eteiskalusteet on erityisesti puuosassa suunniteltu "kalusteina" -komponentteina. Kylpyhuoneen ja sen päällä olevan parven esikuva on suomalaisen tuvan kaappisänky, "sänky-rati", joka seisoo korkeana nurkassa. Vanhojen sairaalahuoneiden korkeus on näin hyödynnetty ja välttytty alaslasketuilta tai koppimaisilta aputiloilta. Toteutuksessa ja sisustuksessa pyrittiin virkeään opiskelu- ja kesähotellihenkeen. Kun kylpyhuoneet rakennettiin korokkeille vanhojen lattioiden päälle, voitiin viemärit johtaa yhdistettyinä suoraan läpi rossilattian alustatilaan. Osa ilmastointiputkista jäi näkyviin sileinä ja maalattuina. Muutkin putkistovedot tehtiin niin, että niihin pääsee käsiksi. Rakennuksessa käytettiin terveiksi koettuja materiaaleja, esimerkiksi puuosan ala- ja yläpohjaan jäi vanha kuitulevy- ja sahanpuru. Uusittavat lahovauriolattiat tehtiin rossipohjaisina. Hirsirakenteisissa ulkoseinissä käytettiin tuuman vahvuista puukuitulevyä ja kipsilevyä. Väliseinien ääni- ja paloeristystä parannettiin myös kipsilevyin. Puulattiat maalattiin. Rakennuksen ympäristöön tuli vähäisiä uusia tai palautettuja aiheita, katoksia ja valaisimia. Istutuksia uusittiin. Kauhtunut rakennus maalattiin. Jo lopputarkastuspäivänä lähikorttelin iäkkäät rouvat istuutuivat pihapenkeille, mikä oli hyvä merkki.

Jukka Koivula

19

18

VANHA SAIRAALA
OPISKELIJA-ASUNNOIKSI
SAVONLINNA

RAKENNUTTAJA
Itä-Savon YH-Rakennuttaja Oy, valvoja
Pertti Nupponen

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Jukka Koivula/Jukka
Koivula, Jouni Mäkinen, Ilpo Vuorela

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto V. Huuskonen Oy/Väinö
Huuskonen

LVI-SUUNNITTELU
Savonlinnan LVI-Suunnittelu Oy/
Matti Pukkila

SÄHKÖSUUNNITTELU
Sähkösuunnittelutoimisto Pertti Järvisalo /
Pertti Järvisalo

PÄÄURAKOITSIJA
Polar-Rakennus Oy/ vast. mest. Timo
Höök

VALOKUVAT
Jukka Koivula

ASUNTOKORTTELI

AS OY OULUN LINNANMAAHINEN

Arkkitehtitoimisto Jouni Salokannel / Arkkitehti Tomi Jänkälä

PYHÄ YKSINKERTAISUUS JA TÄRKEÄ MONIMUOTOISUUS

Asuinrakennuksen tulee herättää ihmisissä positiivisia mielikuvia. Taloilla täytyy olla heille sellaisenaan merkitys. Osallistuvan suunnittelun vasta tehdessä tuloaan, arkkitehti ei useimmiten tunne asukkaita, tiedä heidän toiveitaan tai pysty puhuttelemaan heidän tunteitaan. Vastaajien puutteessa arkkitehti estetiikan ammattilaisena keksii omat ratkaisunsa. Puinen konserttitalo voidaan suunnitella monumentiksi, edustamaan muodollaan yhtä asiaa, ilmentämään sisältämäänsä taidetta. Asuntosuunnittelun tulisi sen sijaan suosia runsautta. Tarvitaan erilaisia ärsykemääriä ja vaihtelevia arvoja ilmentäviä kohteita. Riittävän monimuotoisuuden synnyttäminen jää arkkitehtien työkentäksi. Rikkautta ja yllättävyyksiä tulee hakea jopa saman rakennuksen puitteissa. Liiallinen pelkistäminen ja korostetun eleettömän kokonaisuuden tavoittelu vähentää kohteen synnyttämiä mielikuvia tehden rakennukseen kiintymisen vaikeaksi. Ammattikuntamme yleisesti suosima viileä ilmaisu jättää helposti rakennustaiteeseen perehtymättömän kylmäksi. Pahimmassa tapauksessa arkkitehdin suunnitelmat eivät saavuta lainkaan asukkaita ja lopputulosta pidetään kummallisena.

Jotta rakennuksiani ei koettaisi muutokieleltään oudoiksi, tahdoin asettaa modernin arkkitehtuurini pohjaksi eräänlaisen talon arkkityypin – kappaleen, joka voidaan kokea

2

1

RESIDENTIAL BLOCK OULU

The complex is part of the Modern Wood Town project and, at the same time, the diploma thesis of the designer graduating from the Department of Architecture, Oulu University. The residential buildings within the city block are two-storey affairs with a combined floor area of 3915 m². The plot ratio, i.e. the ratio of floor area to site area, is 0.49.

The aim of the architect was to create a pleasant living environment. As wood construction is more labour-intensive than other construction, it leaves room for more varied architecture. Diversity is created by a carefully thought-out use of colours, the unique surface textures of wood, varying window shapes and different non-heated structures. The houses were built from prefabricated units.

- 1
Valokuva korttelin pienoismallista
- 2, 3
Katosten ja julkisivujen yksityiskohtia
- 4
Yleisnäkymä korttelipihalta

3

4

Car parks are separated from living areas, semi-private areas from private, and communal courtyards have been kept to a human scale. The vitality of the architectural approach is closely related to daily life. The outdoor areas offer easy access to living and play areas, clothes lines and cleaning facilities. An impression of a busy courtyard is created by people coming and going or enjoying themselves outdoors.

HÄUSERGRUPPE OULU

Die Häusergruppe bildet eine Teil des Projektes "Moderne Holzstadt" und ist zugleich die Diplomarbeit, die der Architekt an der Architekturabteilung der Universität Oulu angefertigt hat. Die Wohngebäude sind zweistöckig, die gesamte Geschossfläche beträgt 3915 m² und die Geschossflächenzahl, d.h. das Verhältnis der Geschossfläche zur Grundstücksfläche, beträgt 0,49. Das Ziel des Architekten war es, ein gutes Lebensmilieu zu schaffen. Bauen mit Holz ist arbeitsintensiv und bietet von daher bessere Möglichkeiten als beim konventionellen Wohnungsbau, eine vielseitiger geformte Architektur hervorzubringen. Zur Vielseitigkeit tragen zudem die durchdachte Verwendung von Farben, der dem Holz eigene Oberflächenein-

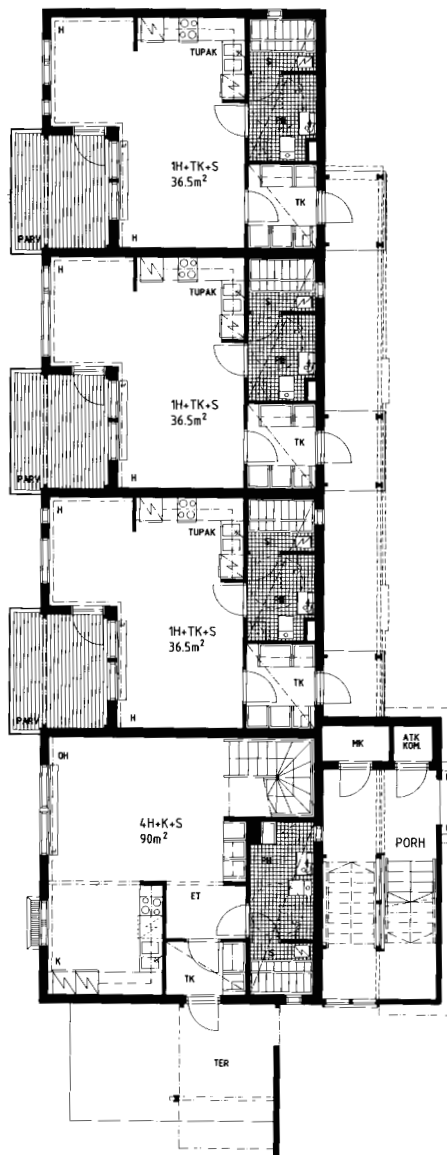
druck, Fenster unterschiedlicher Form und mannigfaltige kalte Konstruktionen bei. Die Gebäude selbst sind aus Fertigteilen erstellt worden.

Der Parkplatz wurde von den Freiplätzen zum Verweilen abgetrennt, die privaten Flächen von halbprivaten, und die gemeinsamen Höfe erhielten einen menschlichen Maßstab. In den Außengebieten sind die Freiflächen zum Verweilen und für die Kinder zum Spielen ebenso leicht erreichbar wie die Wäscheleinen und Teppichgestelle. Die Menschen, die sich auf diesen Freiflächen aufhalten und bewegen, bringen Leben in das Milieu.

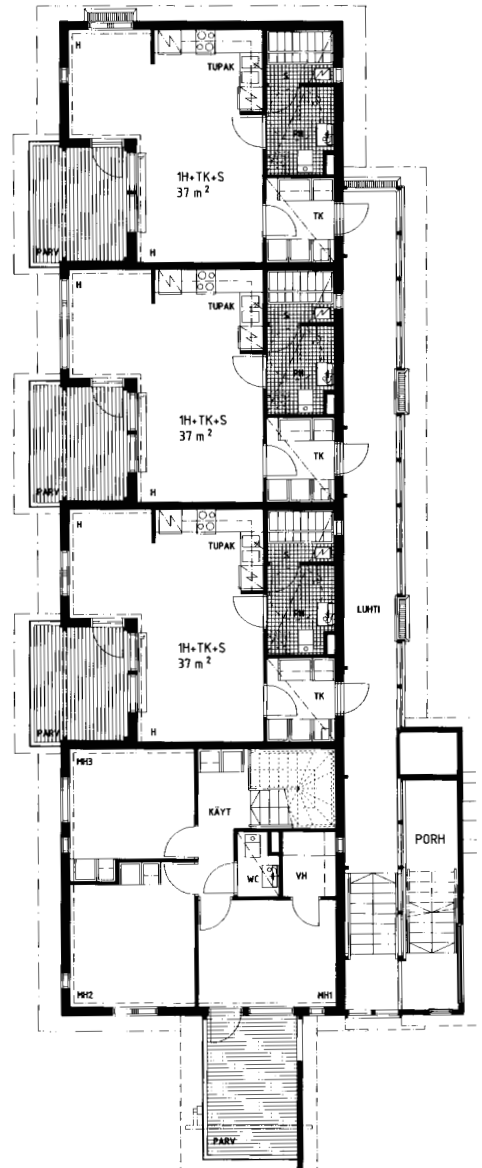
kodiksi. Uskon, että valitsemaani kaksikerroksiseen harjakattoiseen perusmuotoon liitettävät merkitykset ovat useimmilla ihmisillä positiivisia. Yksinkertainen muoto palvelee myös toista tarkoitusta. Toteuttamistavaksi valittu elementtirakentaminen suosii mutkattomia rakennusmassoja.

Suoraviivaisuuden ja järjestelmällisyyden rinnalla tahdoin hyödyntää puurakentamisen työvoittoisuutta. Kun kaikki elementit on kuitenkin tehtävä erikseen, samanlaisten osien tuomat edut eivät näy kukaan rakennuksissa yhtä suurta roolia kuin esimerkiksi betonisissa kohteissa. Se mahdollistaa lukuisat toisistaan poikkeavat ratkaisut ja antaa uusia mahdollisuuksia suunnittelussa. Puusta voidaan siten tehdä tavanomaista rikkaampaa arkkitehtuuria.

Rakentamistavan mahdollistamaa monimuotoisuutta olen luonut harkitulla väripaletilla, useilla materiaalille luonteenomaisilla tekstuureilla, vaihtelevan muotoisilla ikkunoilla sekä erityisesti moninaisilla kylmillä rakenteilla. Parvekkeet, varastot, luhdit, sisäänkäyntikatokset ja erilaiset porraskäytävät toistuvat vaihtelevina yhdistelminä luoden polveilevan kolmiulotteisen julkisivun. Elementit rajaavat yhdessä piharakennelmien kanssa ulkoalueita erilaisiin toiminnallisiin ja tilahierarkisiin alueisiin. Autopaikotus on erotettu oleskelusta, yksityiset alueet puoliyksityisistä ja yhteisiä pihajoja rajattu mittakaavaltaan inhimillisemmiksi. Arkkitehtuurin eloisuus liittyy siten kiinteästi korttelin jokapäiväiseen elämään.

5

6

PÂTE DE MAISONS OULU

Cet ensemble fait partie du projet Ville en bois moderne et fait par la même occasion l'objet du mémoire de diplôme de son architecte dans la section de l'architecture de l'Université d'Oulu. Les bâtiments du pâté de maisons ont deux niveaux, une surface aménagée totale de 3915 m² et un coefficient d'occupation du sol de 0,49.

L'architecte a eu comme objectif de créer un bon milieu d'habitation. La prédominance du travail dans la construction en bois permet de concevoir une architecture plus variée que dans la construction de logements ordinaire. L'utilisation bien étudiée des couleurs, les effets de surface caractéristiques du bois, les fenêtres de différentes formes, les constructions froides ont permis d'éviter l'uniformité. Les

bâtiments sont construits en éléments. Le parking est séparé du reste de la cour, les aires privées sont séparées des aires semi-privées et les dimensions des cours communes sont à l'échelle humaine. L'architecture est vivante et étroitement liée à la vie quotidienne du pâté de maisons. Les aires de jeu et de détente ainsi que les étendoirs et les barres d'époussetage des tapis sont d'un accès facile. Les allées et venues dans la cour créent de la vie.

7

Asukkaat ovat talojen sielu. Ilman ihmisiä eivät rakennukseni elä. Suunnitelmallani olen tahtonut saada aikaan pihoiille toimintaa, houkutellessa asukkaita ulos ja saada heidän olemassaolonsa näkymään. Ulkoalueilla on helposti saavutettavissa oleskelu- ja leikkipaikkoja sekä kuivaus- ja tomutustelineitä. Lisäksi asuntojen sisäänkäynnit on sijoitettu yhteispihojen puolelle. Oleskelevat, tulevat ja menevät ihmiset saavat siten aikaiseksi elämää pihapiiriin.

Yksi ajatus asutuksen näkymiseksi ihmisten ollessa sisällä tai poissa, on ensimmäisen kerroksen piha, joka toimii välittävänä tilana puoliyksityisen ulkoalueen ja asunnon välillä. Ratkaisu houkuttelee asukasta personalisoimaan sisäänkäynnin ympäristöineen esimerkiksi istutuksin tai jättämään ulkoilutarvikkeita terassille.

Kaiken kaikkiaan lopputulos edustaa mielestäni inhimillisen ympäristön ja modernin arkkitehtuurin vaikeaa liittoa. Uskon, että rikas ilmaisu, harkittuun tilahierarkiaan liittyvät toiminnot sekä korttelia asuttavat ihmiset saavat yhdessä aikaan elinkelpoisen kokonaisuuden. Ei hullumpi saavutus, vaikka vasta aika näyttääkin olenko oikeassa.

As Oy Oulun Linnanmaahinen on osa Oulun Moderni puukaupunki hanketta ja diplomityöni Oulun Yliopiston arkkitehtuurin osastolle. Korttelin kerrosala on 3915m². Asuinrakennukset ovat kaksikerroksisia ja korttelitehokkuus $e=0.49$.

Tomi Jänkälä

VALOKUVAT
Markku Karjalainen
Jouni Koiso-Kanttila
Risto Suikkari
Tomi Jänkälä

8

9

10

AS OY OULUN LINNANMAAHINEN
OULU

RAKENNUTTAJA/URAKOITSIJÄ
Lujatalo Oy, Pohjois-Suomi

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Jouni Salokannel
Oy/arkkitehti Tomi Jänkälä

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto Pekka Heikkilä Oy

LVI-SUUNNITTELU
LVI-SASTO Ky

SÄHKÖSUUNNITTELU
Sähköasennusliike Timo Salonen Oy

ASUNTORYHMÄ

AS OY KAKSOISKIVENTIE 2, ESPOO

Arkkitehtitoimisto Vartola & Viljamaa

Suunnittelutehtävä käynnistyi 1995: neljä yhteen lyöttäytyntä perhettä halusi asun-
tosuunnitelmat Espoon Tuomarilassa kes-
kuspuiston kupeessa sijaitsevalle jyrkälle
etelärinnetontille. Kaksi perheistä oli raken-
tamassa ASP-lainalla ensiasuntoaan, yksi
perhe halusi kohtuuhintaista väljyyttä, ja
yksi perhe asetti tavoitteekseen asumis-
uransa huipennuksen. Viides asunto suun-
niteltiin myytäväksi.

Arkkitehdeilta toivottiin, että jokaisesta
asunnosta olisi näköala keskuspuistoon,
että rakennuskustannukset olisivat koh-
tuulliset, että asukkailla olisi mahdollisuus
ainakin osittaiseen omatoimiseen raken-
tamiseen ja että asunnot olisivat muun-
neltavia siten, ettei asunnosta tarvitsisi
perhekoon kasvaessa ja elämäntilanteiden
muuttuessa luopua.

Päätimme ryhmitellä asunnot maasto-
muotojen mukaan siten, että kolme pie-
nintä asuntoa muodostavat alarinteeseen
ketjun ja kaksi suurempaa asuntoa ase-
tetaan erillistaloiksi ylärinteen portiksi ajo-
tielle päin. Asunnot on porrastettu rinte-
en mukaisesti. Ketjun ja erillistalojen keskelle
muodostuu yhteispiha leikki- ja oleskelu-
alueineen. Autopaikat on sijoitettu ylärin-
teeseen, kevyen liikenteen väylät kulkevat
tontin sivuitse pihalle. Tavoitteenamme oli
eheä, tiivis ja eloisa asuinmiljöö sekä raken-
nusten mahdollisimman luonteva asettau-
tuminen maastoon ja maisemaan.

Toimistomme tekee tietoista suunnitte-
lumenetelmiä koskevaa tutkimus- ja kehi-

tystyötä. Tarkkailemme erityisesti suun-
nittelukommunikaatiota sekä muotokieltä,
tilaratkaisuja ja arkkitehtonisten aiheiden
käyttöä koskevaa päätöksentekoa. Py-
rimme avoimuuteen ja perusteltavuuteen
sekä kunnioittamaan tilaajan asettamia
esteettisiä ja toiminnallisia tavoitteita. Kehit-
telemämme menetelmän mukaan suunni-
telmaan rakennetaan vahva temaatinen
johtoihe ja esteettiset avainkoodit, joiden
suhteen kaikki esteettiset ja toiminnalliset
ratkaisut ovat alisteisia. Johtoihe- ja avain-
koodivaihtoehdot haarukoidaan intuitiivi-
sella luonnostelulla ja suunnittelutehtävän
ja tilaajien karaktääriin profiloinnilla. Aiheista
tehdään muutama vaihtoehto (asemapiir-
ros-, plaani- ja massatutkielmat), joille kul-
lekin kirjataan toiminnalliset ja esteettiset
hyödyt ja haitat. Lopullisen valinnan tekee
tilaaja L1-vaiheen yhteydessä.

As Oy Kaksoiskiventie 2 -projektissa joh-
toaiheeksi valittiin ”ketju ja nopat”. Valinnan
perusteluina oli tämäntyyppisen ratkaisun
näppäryys vaativan ja suhteellisen ahtaan
rinnetontin toiminnallisessa jäsentämisessä.
Esteettiseksi avainkoodiksi valittiin ”kiila” –
vino erkkerimäinen uloke – joka sitoo rin-
nettä pitkin taipuvat suunnat toisiinsa.

Rakennusten runko, väli- ja yläpohja ovat
puuta. Rinteen jyrkkyyden vuoksi alapoh-
jaksi valittiin maanvarainen laatta. Huo-
neistojen pintamateriaalit, kiintokalusteet,
sisäövet ja sisustus ovat asukkaiden valit-
semia.

Anni Varjola, Harri Viljamaa

HOUSING COMPLEX ESPOO

The design project started when four families
requested plans for dwellings to be built on a
site on a steep south-facing slope in Tuomarila,
Espoo, in the vicinity of the Central Park. A
fifth dwelling would be built to be sold. The
instructions given to the architects were that
each dwelling should offer a view of the Cen-
tral Park, that building costs should not be
excessive, that the residents should be able to
carry out at least part of the construction work
themselves and that the dwellings should be
adaptable in that there would be no need to
find a new place to live as the family grows
or life situations change. The dwellings were
grouped according to the terrain so that the
three smaller units formed a chain in the lower
slope while the two larger dwellings would be
constructed as separate buildings higher up.

A split-level arrangement was used to fit the
building to the slope. The aim was to create an
integrated, concise and lively milieu where the
buildings would blend in with the terrain and
the landscape.

This office carries out research on various
design methods and is involved in related
development, paying close attention to design
communications and decision-making pertain-
ing to form, nature of space and utilisation of
architectural motifs. Our values include trans-
parency and justifiability and respect for the
aesthetic and functional goals set by the cus-
tomer. The methodology we have developed
calls for a strong theme and aesthetic lead
codes for use in planning. In this project, the
theme was “chain and dices”. The selection
was motivated by the desire to provide a handy
solution for the functional disposition of the
site, which was fairly demanding and offered
little space. For the aesthetic lead code, we

selected the “wedge” - an oblique bay-win-
dow-like protrusion that unifies that surfaces by
embracing the contours of the slope.

The building frame, ground floor and roof are
made of timber. Because of the steepness of
the slope, a ground-supported slab was selected
for the basement. All facing materials, fixtures,
internal doors and interiors were selected by
the residents.

WOHNUNGSGRUPPE ESPOO

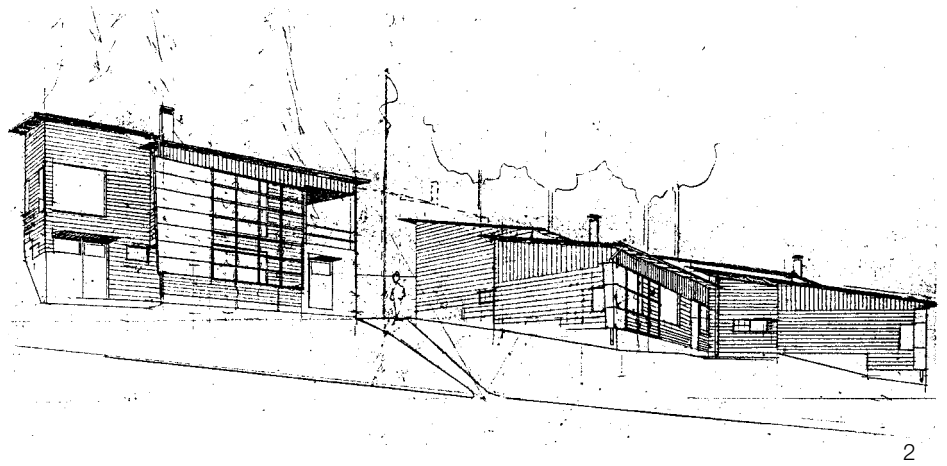
Die Planungsaufgabe nahm ihren Anfang, als
vier Familien auf einem stark abschüssigen
Südhang am Zentralpark in Tuomarila, einem
Stadtteil im südfinnischen Espoo, einen Plan
für den Bau von Wohnungen in Auftrag gab.
Eine fünfte zu erstellende Wohnung sollte
verkauft werden. Den Architekten wurde die
Aufgabe gemacht, dass man von jeder Wohnung

1
Etupiha

2
Perspektiiviluonnos

3
Rinteeseen porrastuvat rakennusmassat

4
Asemapiirros

3

aus Sicht auf den Park haben sollte, dass die Baukosten in einem angemessenen Rahmen bleiben sollten, dass sich die zukünftigen Bewohner zumindest teilweise an den Bauarbeiten beteiligen könnten und dass die Wohnungen in der Weise variabel sind, dass die Familien ihre Wohnungen nicht aufzugeben brauchen, wenn die Familie wächst oder die Lebensklagen sich ändern. Die Wohnungen wurden in Anpassung an die Geländeformen so gruppiert, dass die drei kleineren Wohnungen am unteren Hang eine Kette bilden und dass die zwei größeren Wohnungen als separate Häuser am oberen Hang stehen. Die Wohnungen wurden, dem Hang entsprechend, abgestuft angelegt. Die Ziel war eine einheitliches, kompaktes und lebendiges Wohnumfeld, und die Gebäude sollten sich in möglichst natürlicher Weise in das Gelände und die Landschaft einfügen. Unser Büro betreibt zielstrebige Forschung und

4

6

7

8

Entwicklung betreffend die Planungsverfahren. Besonders analysiert werden die Planungskommunikation, die Formensprache, die Raumlösungen und die Beschlussfassung über den Einsatz von architektonischen Motiven. Wir streben Offenheit und Begründbarkeit unserer Konzepte an und respektieren die vom Auftraggeber vorgegebenen ästhetischen und funktionalen Ziele. Nach einem von uns entwickelten Verfahren stellen wir ein starkes thematisches Leitmotiv auf und legen die ästhetischen Schlüssel-Codes fest. Bei diesem Projekt wurde das Leitmotiv als „Kette und Würfel“ bezeichnet. Ein Grund für die Wahl der Lösung im vorliegenden Fall war es, dass sich die Gebäude auf dem schmalen, schwierigen Hanggrundstück in praktischer Weise funktional gliedern ließen. Als ein ästhetischer Schlüssel-Code wurde „Keil“ gewählt – eine schräge, erkerförmige Ausbuchtung – die die längs am Hang

verlaufenden Linien miteinander verbindet. Das Skelett der Gebäude, die Geschossböden und die obere Geschossdecke wurden aus Holz errichtet. Wegen der Hanglage wurde als unterer Abschluss der Gebäude eine Fundamentplatte auf den Untergrund gegossen. Die Oberflächenmaterialien in den Wohnungen, die Einbaumöbel, die Innentüren und die Einrichtung sind von den Bewohnern selbst ausgewählt worden.

ENSEMBLE DE LOGEMENTS ESPOO

Ce projet a été lancé lorsque quatre familles ont voulu avoir des plans de logements pour un terrain situé sur le versant sud en pente raide à Tuomarila, Espoo, à côté du parc central. Le cinquième logement était destiné à la vente. On a demandé aux architectes de faire en sorte que chaque logement ait une vue sur

le parc central, que les frais de construction soient raisonnables, que les habitants puissent au moins en partie effectuer eux-mêmes la construction et que les logements puissent être modifiés pour qu'il ne soit pas nécessaire de changer de logement quand la famille s'agrandirait ou que les conditions de vie changeraient. Les logements ont été groupés selon la forme du terrain, de sorte que les trois plus petits logements forment une chaîne en bas de la pente et que les deux logements plus grands soient placés séparément en haut de la pente. Les logements sont disposés en gradins sur la pente. L'objectif a été de créer un habitat homogène, dense et vivant et de placer les bâtiments d'une manière aussi naturelle que possible sur le terrain et dans le paysage. Notre cabinet effectue une recherche-développement consciente sur les méthodes de conception. Nous étudions en particulier la prise de décision relative à la communication

5
Ulkooverhousdetaljeja

6
Leikkaus 1/200

7, 8
Erillistalon pohjapiirroksset 1/200

9
Etualalla erillistalo, taustalla rivitalo

10, 11
Sisänäkymiä

9

10

11

dans la conception, au langage des formes, aux solutions spatiales et à l'utilisation de motifs architectoniques. Nous aspirons à la transparence et à la justification des solutions ainsi qu'à respecter les objectifs esthétiques et fonctionnels fixés par le client. Selon la méthode que nous avons développée, chaque projet possède un motif principal thématique fort et des codes clefs esthétiques. Le motif principal de ce projet était "la chaîne et les dés". Ce choix a été motivé par l'habileté que la construction fonctionnelle sur un terrain en pente difficile et assez exigu nécessitait. "Le cône" - oriel oblique qui lie les formes - a été choisi comme code clef esthétique. L'ossature, les planchers et les plafonds des bâtiments sont en bois. En raison de la raideur de la pente, le sous-plancher est en dalles posés sur la terre. Les revêtements, le mobilier fixe, les portes intérieures et la décoration des logements ont été choisis par les habitants.

AS OY KAKSOISKIVENTIE 2
ESPOO

RAKENNUTTAJA
As Oy Kaksoiskiventie 2
Tahkorinne 1, Tuomarila, Espoo

RAKENNUTTAJAKONSULTTI
Raksystems Oy

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Vartola & Viljamaa/Anni
Vartola, arkkitehti SAFA, Tkl, Harri Viljamaa, arkkitehti

RAKENNESUUNNITTELU OY
Sivula Oy

LVI-SUUNNITTELU
Insinööritoimisto Oy LIVE

SÄHKÖSUUNNITTELU
Fahlcon Oy

PÄÄURAKOITSIJA
Ax-Center Oy

VALOKUVAT
Harri Viljamaa

YHDENPERHEENTALO

TALO RASTAS
RAUMA

Arkkitehtitoimisto Jukka Koivula

Tontti sijaitsee kaarevan kadun varrella uudella asuntoalueella lähellä merenlahtea. Tontin pohjoisosassa on korkeampi kalliotasanne, josta näkee Kylmäpihlajan majakalle. Rakennuttaja oli tehnyt alustavan kaavion tontin käytöstä. Vaihtoehtojenkin jälkeen hyväksi koetusta alkuperäisestä lähtökohdasta kehitettiin kolmeen tasoon asunotratkaisu.

Itäseinä on ikään kuin kylki, kaareva ja varustettu vain pienillä ikkunoilla. Asuintilat aukeavat kolmessa tasossa pihalle, puuterasseille ja -parvekkeille. Pihat ovat eri tavoin rajattuja. Auto- ja sisäänkäyntipihan lisäksi on suojattu keskipiha, yläterassi ja viimeisenä pieni saunaterassi. Tontin pohjoisosassa säilytetään luonnontilassa.

Tilat liittyvät ulkona tasoilta toiselle, sisällä kaarevaa seinustaa pitkin. Talousrakennus rajaa pihan länsisivua. Keskipihan terassin pintaa pitkin johdetaan kalliolta pieni vesinoro säleikköaidan vierelle, missä on matalat altaat muurin molemmin puolin.

Asunnon päätilojen resepti on yksinkertainen. Pohjakerroksen eteis- ja työtilat liittyvät kaiteen yli oleskelutiloihin. Yläkerran tilat ovat ikään kuin parvella. Huoneet avautuvat vaihtelevin aukotuksin ympäristöön. Asunnon keskiosassa on suuri ikkuna länteen.

Olohuonetta ympäröi ikkunanauha ja asunnon ruokailutilassa on korkeat ikkunat. Ruokailutilan ja yläkerran huoneen erkkeri työntyy vinona ulos. Yläterassin katos kurottautuu maisemaan.

1

2

ONE-FAMILY HOUSE RAUMA

The site is located along a curving street in a new housing development near a bay. At the northern end of the site there is a higher rock plateau that offers a view of the nearby lighthouse. The living areas, on three levels, face the courtyards, wooden terraces and balconies. Outside, the levels interconnect and inside they follow the curved wall. The western flank is protected by an outbuilding.

The design for the main areas of the home was simple. The hall and work areas on the ground floor are linked to the living areas by a balustrade. The rooms upstairs are perched as if on a loft. The doors and recesses of the individual rooms vary. In the mid-section of the building, there is a large window facing west. The drawing room is ringed by windows and the dining room features high windows. The

extension housing the dining room and the room upstairs protrudes outward at an angle, while the canopy of the upper terrace reaches out to the surrounding landscape.

The building frame is mostly timber, with round steel columns being used in open window and canopy sections. The exterior is clad with overlapping boarding that is finished in clay-grey traditional paint. Thermal insulation consists of wood-fibre wool. Some of the indoor surfaces and most of the fixed and movable furniture and fixtures are made of plywood.

- 1
Länsisivu ja pihaterassit
- 2
Länsipiha
- 3
Näkymä kallioalueelta pohjoisesta
- 4
Saunaterassi on kallion kupeella
- 5
Asemapiirros
- 6
Itäsivun yksityiskohtia
- 7
Saunan nurkalta

3

Rakennuksen runko on pääosin puuta, pyöreitä teräspilareita on käytetty avonaisilla ikkuna- ja katososilla. Julkisivut ovat lomalautaa, joka on maalattu savenharmaalla keittomaalilla. Julkisivun aiheita on käsitelty myös sävytetyllä tervakyllästeellä. Rakennuksessa on käytetty lämmöneristeenä selluvillaa, tuulisuojana on tuuman huokolevy. Lämmitetyissä puulattioissa on puukipsilevyt. Osa huonetilojen pinnoista ja suuri osa kiinto- ja irtokalusteista on tehty vanerista.

Suunnittelijan kannalta innostavaa työssä oli hyvä rakennuttaja, jolla oli näkemys talon luonteesta ja joka jakoi suunnitteluvastuun kalusteista ja hoiti sisustussuunnittelun.

Luottamus taitavaan rakennusliikkeeseen oli jo aikaisempaa perua. Puuseppä Hannu Mikkola teki sekä kiinto- että irtokalusteita taitelijan kyvyin.

Jukka Koivula

4

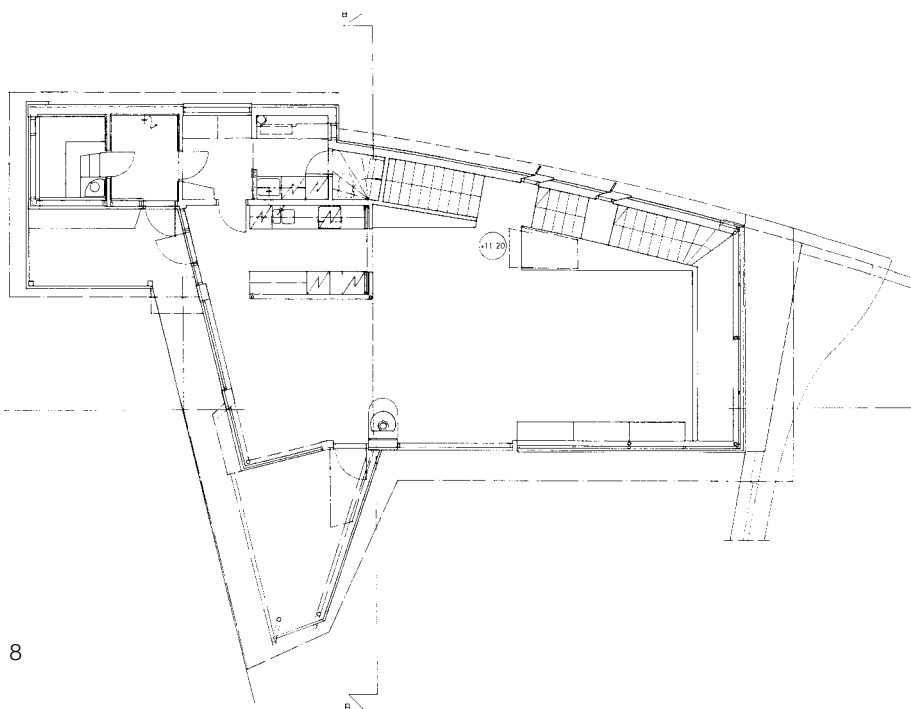

6

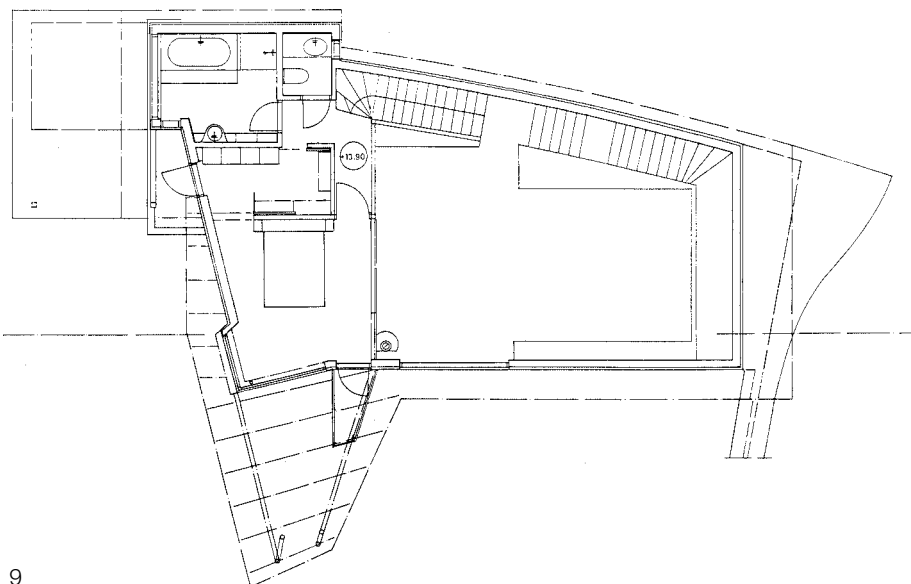

7

8

9

8
Pohja, yläkerran tilat 1/200

9
Pohja 1/200

10
Näkymä lounaasta

11
Yläterassilta avautuu näkymä lähimaiseman
yli Raumanmerelle

12
Sisänäkymä

13
Työhuoneen sivuikkuna, vanerikalusteet ja
saarnipöytä ovat puuseppä Hannu Mikkolan
työtä

11

10

EINFAMILIENHUS RAUMA

Das Grundstück befindet sich an einer gebogenen Straße in einem neuen Wohngebiet in der Nähe einer Meeresbucht. Im Nordteil des Grundstücks gibt es ein höher gelegenes Felsplateau, von dem man eine Aussicht auf einen Leuchtturm in der Nähe hat. Die Wohnräume öffnen sich in drei Niveaus auf den Hof, auf Holzterrassen und Holzbalkons. Draußen sind die Räume der verschiedenen Niveaus miteinander verbunden, im Inneren sind sie entlang einer gebogenen Wand platziert. Ein Wirtschaftsgebäude begrenzt die Westfront des Hofes.

Das Rezept für die Haupträume des Hauses ist einfach. Der Flur und die Arbeitsräume im Erdgeschoss sind über ein Geländer mit den Aufenthaltsräumen verbunden. Die Räume des Obergeschosses befinden sich auf einer

Art Galerie. Durch wechselnde Öffnungen sind die Zimmer mit der Umgebung verbunden.

Im mittleren Teil des Hauses öffnet sich ein großes Fenster nach Westen. Das Wohnzimmer ist von einem Fensterband umgeben, und im Speiseraum gibt es hohe Fenster. Der Erker des Speiseraums und eines Zimmers im Obergeschoss ragt schräg nach draußen. Die Überdachung der oberen Terrasse ragt in die Landschaft hinein.

Das Skelett des Gebäudes besteht hauptsächlich aus Holz. Runde Stahlpfiler sind in den offenen Partien mit Fenstern und Überdachungen verwendet worden. Die Fassaden bestehen aus Fugenbrettern, die mit einer rauchgrauen Kochfarbe angestrichen worden sind. Als Wärmedämmung wurde in dem Gebäude Holzfaserwolle verwendet. In den Zimmern bestehen zahlreiche Oberflächen aus Sperrholz – ebenso wie ein großer Teil der Einbaumöbel und der freistehenden Möbel.

12

13

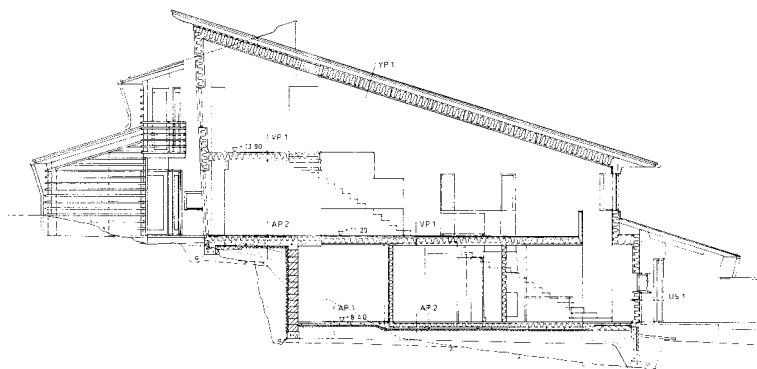
MAISON INVIDVELLE RAUMA

Le terrain est situé le long d'une rue courbée dans une nouvelle zone résidentielle près de la mer. Il y a, dans la partie nord du terrain, un plateau rocheux élevé d'où l'on voit un phare proche. Les locaux d'habitation donnent sur trois niveaux sur les cours, les terrasses et les balcons en bois. Les locaux sont reliés par l'extérieur d'un niveau à l'autre et un mur courbé les réunit à l'intérieur. Les dépendances limitent le côté ouest de la cour.

La recette de la construction des locaux principaux de la maison est simple. L'entrée et le bureau qui se trouvent au niveau inférieur sont séparés de la salle de séjour par une balustrade. Les locaux du niveau supérieur sont en mezzanine. Les pièces ont des fenêtres de dimensions variées. Une grande fenêtre dans la partie centrale de la maison donne sur l'ouest.

La salle de séjour est entourée d'une suite de fenêtres et la salle à manger est munie de fenêtres hautes. L'oriel de la salle à manger et de la pièce du niveau supérieur s'avance obliquement. Le toit de la terrasse supérieure s'allonge dans le paysage.

L'ossature de la maison est en plus grande partie en bois. Des piliers d'acier ronds ont été utilisés dans les espaces où il y a des fenêtres et des endroits abrités. Les revêtements extérieurs sont en planches peintes en peinture cuite gris argile. La maison a une isolation en laine de fibres de bois. Une partie des revêtements des pièces et la plus grande partie de l'équipement fixe et des meubles sont en contreplaqué.

14

14
Leikkaus 1/250

15
Porras

16
Kesäkuva ruokailutilasta

17
Olohuoneen vanerikalusteiden yksityiskohta

15

17

VALOKUVAT
Arto Aro
Jukka Koivula

16

TALO RASTAS
RAUMA

RAKENNUTTAJA
Ami ja Riitta Rastas

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Jukka Koivula

SISUSTUSSUUNNITTELU
Riitta Rastas

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto Ilkka Elsilä

PÄÄURAKOITSIJA
Rakennus-Laakeristo Oy

VAPAA-AJAN TALO

LOMA-ASUNTO HAUKIRANTA INKOO

Arkkitehti Aapo Salmi

Haukiranta sijaitsee Inkoossa Degerön niemellä. Rakennuspaikka on vehreän enimmäkseen tervaleppää ja hieman kuusta kasvavan notkelman laidalla, joka nousee kohti kallion nyppylää. Pitkän omainen tontti rajoittuu lounaispäädytään tiehen ja koillis-päädytään kaislikkoiseen meren lahteen. Keskeltä tontin halkaisee entiseltä pellolta laskeva puiden suojaan jäävä puro, joka on osalta matkaa johdettu putkeen pihan pinta-alan suurentamiseksi. Tontin molemmilta puolilta alkaa rantoja myötäilevä tiheä mökki asutus.

Rakennus sijoitettiin tontin korkeimmalle kohdalle siten, että tie sijaitsee etelän puolella ja meri melko kaukana pohjoisen puolella. Paikan haasteena oli avaaminen ja sulkeminen oikeisiin suuntiin. Rakennusta lähestytään tien vierestä autopaikoilta vanhan suuren kuusen takaa, jonka jälkeen piha-alue avautuu etuvasemmalle ja polku johdattaa tulijan kohti taloa. Piha sulkeutuu tien suuntaan vihermassalla. Itse rakennus sulkeutuu itään ja suojaa pihaa lähimmän naapurin suuntaan. Sisäänkäynnille saavutaan varasto/verstassiiven sivustaa pitkän räystään suojassa. Talon sisäänkäynnin puolella sijaitsee iso etelänpuoleinen terassi. Sisäänkäyntiovelle ja eteläterassille saavuttaessa tulija näkee talon lasiovien ja metsän läpi meren. Eteiseen käytäessä väljä näkymä jatkuu tuvan sivuitse ja olohuoneen läpi. Matala eteinen aukeaa tupaan, joka on talon päätila ja korkeaa tilaa vesikattoon asti. Tuvan keskellä oleva suuri pöytä

1

2

HOLIDAY HOME INKOO

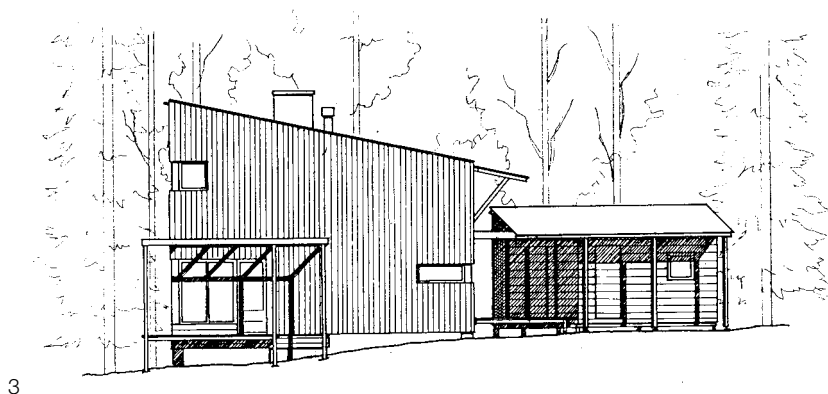
The building is located on the Degerö Point in Inkoo on the verge of a small verdant depression where mainly alders and some spruce grow and rising up towards a rocky peak. In the south-east, the long site is bounded by a road and in the north-east by a bay full of reeds. On both sides, there extends a dense line of summer cottages following the shoreline. The building was placed on the highest point of the site with the road to the south and the sea relatively far away to the north. The main challenge in designing the area was the positioning of the rooms in the correct directions. The aim was to create an airy and warm atmosphere inside the house where the individual spaces smoothly overlap. The main interior components, such as walls and kitchen fixtures,

were made of alder, felled on the site, to give added warmth. The fairly dark wood is nicely contrasted with walls partly clad with gypsum board that is painted white. The floors are covered with pine boarding.

The layout is square and the building mass resembles a dice. The main mass and the wing housing the workshop and storeroom are interconnected by a south-facing terrace and the timber beam supporting the eaves of the wing. At the highest end of the house, the vertical surface is balanced by the terrace and the pergola that serve as horizontal elements.

The frame consists of long spars with wood-fibre wool for thermal insulation. The vertical board cladding is painted with red ochre. Short sections near the windows and in the wing feature horizontal board cladding, which is finished with grey earth pigment paint.

- 1, 4
Lähestyminen taloon tieltä päin
- 2
Rakennus rannan puolelta
- 3
Julkisivu luoteeseen
- 5
Talo pihan puolelta

4

5

FERIENWOHNUNG INKOO

Das Gebäude befindet sich im südfinnischen Inkoo auf der Halbinsel Degerö, und zwar am Rand einer Senke, die überwiegend von Roterlen sowie von einigen Fichten bewachsen ist und hin zu einer Felskuppe ansteigt. Das längliche Grundstück grenzt im Südwesten an eine Straße und im Nordosten an eine mit Schilf bewachsene Meeresbucht. Zu beiden Seiten des Grundstücks stehen in dichter Reihe am Meeresufer entlang Ferienhäuser. Das Gebäude wurde an der höchsten Stelle des Grundstücks platziert, und zwar so, dass sich die Straße südlich des Gebäudes befindet und da Meer ziemlich weit entfernt auf der nördlichen Seite. Die Herausforderung lag darin, die Räume in den richtigen Richtungen zu öffnen und zu schließen.

6

muodostaa talon sydämen. Tila aukeaa saumattomasti leveiden ikkunaovien kautta eteläterassille sekä toisella puolella pari porrasaskelmaa alempana olevaan ja rantaan päin laskevaan olohuoneeseen. Olohuoneen matalammasta lattiakorosta johtuen on myös tuvan pöydän äärestä suora näkymä meren suuntaan. Tuvan ja olohuoneen jakaa tilallisesti suuri varaava takka. Tuvan puolella on keittiökalusteisiin liitetty myös moderni puuliesi. Itse olohuoneessa on osittain portaan alle sijoittuva suojaisa sohva nurkka, joka suuntautuu takkaa ja suurten nurkkaikkunoiden läpi talon länsi puolella olevaa rannanpuoleista terrasia ja pihaa kohti. Länsiterassille johtaa olohuoneesta ovi. Alakerrassa on lisäksi yksi makuuhuone, kylpyhuone ja wc-tila, joka on varustettu Naturum-käymälällä.

Keskeltä taloa lähtevä suora porttas johtaa yläkertaan. Portaon yläpäässä on lännen puolella makuuhuone, jossa on myös isännän työtila. Idän puolella suuri parvi, joka aukeaa tuvan ylätilaan. Parven korkeassa päässä sijaitsee kuvaamataidonopettaja emännän työtila, joka on varustettu maalausta varten suurin pohjoisikkunoin ja parven matala pää sohvineen toimii vieras makuutilana.

Taloon haluttiin luoda valoisa ja lämmin tunnelma, jossa ilmat lomittuvat toisiinsa. Sisustuksessa on tärkeissä osissa, kuten seinissä ja keittiökalusteissa, käytetty tontilta sahattua tervaleppää tuomaan lämpöä. Tummahkon puun valoisampana

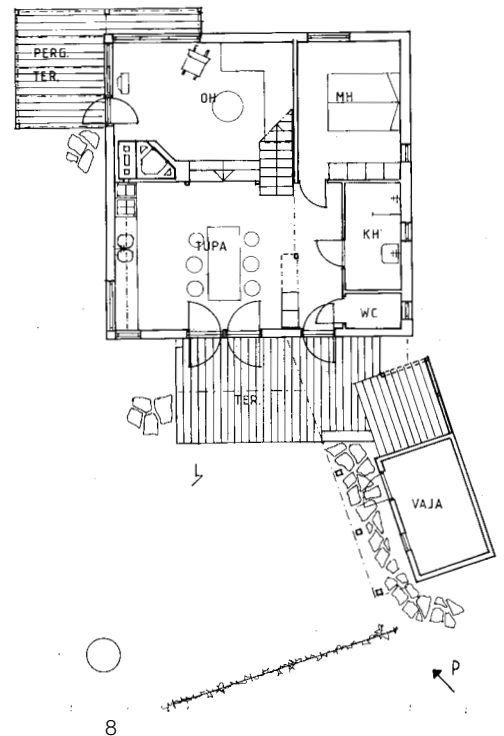
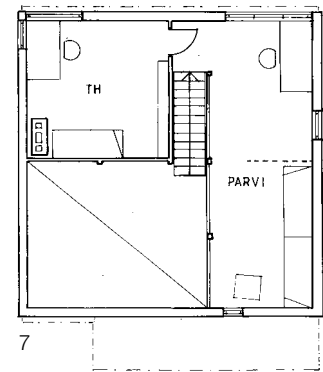
vastapainona osa seinistä on valkoiseksi maalattua kipsilevyä. Lattiat ovat mänty-ponttia.

Talon pohja on neliö ja massa noppamainen. Katto on pulpettikatto. Muodon innoittajana on ympäristön lisäksi toiminut rintamamiestalon yksinkertainen olemus. Noppamaiseen päämassan ja verstaasvarastosiiven liittävät kiinteästi yhteen eteläterassi ja siipiosan räystästä kannatteleva puu. Talon korkeammassa päädyssä pystysuuntaa tasapainottaa vaaka suuntaisena elementtinä länsiterassi ja sen pergola.

Perustustavaksi valittiin betonipilarit ja alapohjaksi rossipohja, jolloin talo irtoaa ilmastusta maasta ja sen noppamaisuus korostuu. Runko on rankarakenteinen ja siinä on selluvilla eristys. Pysty suuntainen lauta vuoraus on maalattu punamullalla. Pienillä osin ikkunoiden yhteydessä ja siipiosassa on vaakasuuntainen lauta vuoraus, joka on maalattu harmaalla keittomaalilla.

Talo on suunniteltu vuonna 1994 tekijän ollessa vielä opiskelija. Rakennustyöt suoritettiin pääosin vuonna 1995 ja lopullinen viimeistely sisältä sekä täydennys ulkoa terassein saatiin päätökseen 1996 syksyllä.

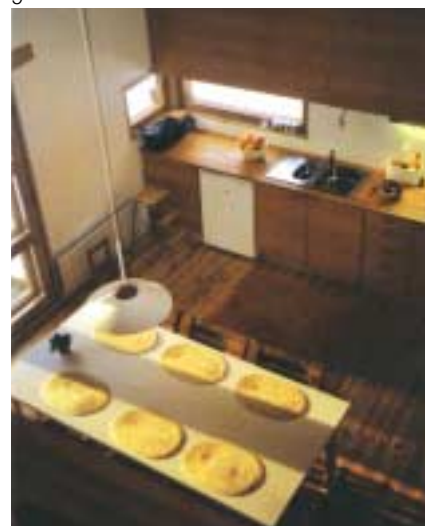
Aapo Salmi

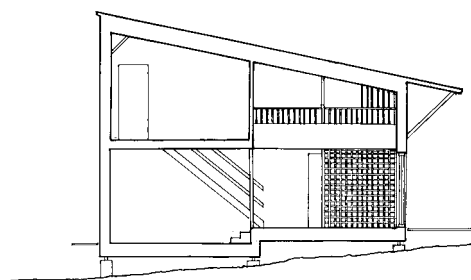

9

Man wollte im Haus ein helles, warmes Ambiente, und die Räume sollten fließend ineinander übergehen. Bei der Einrichtung wurde – besonders bei den wichtigen Stellen, den Wänden und den Küchenschränken – das Wärme schaffende Holz von den Roterlen verwendet, die man auf dem Grundstück gefällt hat. Als helles Gegengewicht zu diesem relativ dunklen Holz wurden Teile der Wände aus angestrichenen Gipsplatten errichtet. Die Dielen der Fußböden sind aus Kiefernholz. Der Grundriss des Hauses ist ein Quadrat und der Baukörper würfelförmig. Die hauptsächliche Gebäudemasse und der Gebäudeflügel mit Werkstatt und Abstellraum werden verbunden durch die südlich gelegene Terrasse und einen Holzträger, der die Traufe des Flügels trägt. An der höchsten Giebelseite des Hauses wird die Vertikale ausgeglichen durch horizontale Elemente, und zwar durch die Terrasse und ihre Pergola.

Das Skelett des Gebäudes besteht aus Langholzbalken, und als Dämmstoff wurde Holzfaser eingebracht. Die vertikale Bretterverkleidung wurde mit Rotockerfarbe gestrichen. In kleinerem Umfang, so an den Fenstern und im Flügeltrakt, findet man auch horizontale Bretterverkleidung, die mit grauer Kochfarbe angestrichen wurde.

10

6
Näkymä olohuoneesta eteisen suuntaan

7, 8
Pohjapiirrokset 1/200

9
Tupa parvelta nähtynä

10
Leikkaus 1/200

11, 12
Sisänäkymiä

11

12

RESIDENCE SECONDAIRE INKOO

Ce bâtiment est situé dans la presqu'île de Degerö à Inkoo, sur un rocher surplombant une petite dépression où poussent surtout des aulnes glutineux et quelques sapins. Le terrain allongé est limité à son extrémité sud-ouest par une route et à son extrémité nord-est par une baie et ses jonchères. Les deux côtés du terrain sont densément construits en résidences secondaires placées près de la mer. Ce bâtiment a été placé à l'endroit le plus élevé du terrain, la route se trouvant au sud et la mer assez loin au nord. La difficulté était d'ouvrir et de fermer les espaces dans les bonnes directions. On a voulu créer dans le bâtiment une atmosphère lumineuse et chaleureuse où les volumes spacieux s'intercalent. L'aulne glutineux scié sur le terrain a été employé

pour les éléments importants de décoration tels que les murs et le mobilier de cuisine pour leur donner de la chaleur. Pour contrebalancer le bois assez foncé, une partie des murs est revêtue de placoplâtre peint en blanc. Les planchers sont en planches de pin. Le bâtiment a une base carrée et une forme de dé dans son ensemble. La partie principale et l'atelier-entrepôt qui forme l'aile sont étroitement reliés par la terrasse donnant au sud et le bois qui soutient la corniche de l'aile. A l'extrémité la plus élevée du bâtiment, la verticale est équilibrée par la terrasse horizontale et sa pergola. Le bâtiment a une charpente en poutres et une isolation en fibres de bois. Le revêtement en planches verticales est peint en ocre rouge. Près des fenêtres et dans l'aile, le revêtement est fait de planches horizontales peintes en peinture cuite grise.

LOMA-ASUNTO HAUKIRANTA
INKOO

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Aapo Salmi

RAKENNEASIAINTUNTIJA
Hannu Tarkiainen

PÄÄTIMPURI JA TYÖNJOHTAJA
Olli Ahti

VALOKUVAT
Aapo Salmi

KILPAILUT

PUURAKENTAINEN KORTTELITALO LESKENLEHTI

1

2

Helsingin kaupungin opetusvirasto ja Puuinfo Oy järjestivät syksyllä 2000 suunnittelu- ja tarjouskilpailun, joka koski Helsinkiin Viikin Latokartanon uudelle asuinalueelle sijoittuvan korttelitalo Leskenlehden suunnittelua. Korttelitalo sisältää alkuopetus-koulun ja päiväkodin, ja se tullaan toteuttamaan puurakenteisena.

Kilpailun avulla pyrittiin kehittämään puun käyttöä julkisissa rakennuksissa ja etsimään ratkaisuja, jotka ovat sopuisuudessa puulle ominaisen arkkitehtonisen ilmeen kanssa sekä kehittämään korkeatasoista koulu- ja päiväkotiarkkitehtuuria, joka vastaa tulevaisuuden tarpeisiin. Kilpailun tavoitteena oli löytää ympäristöönsä soveltuva, arkkitehtonisesti korkeatasoinen, Viikin rakentamiselle asetetut ekologiset tavoitteet huomioiva, toimiva, tarkoituksenmukainen, taloudellinen ja toteuttamiskelpoinen ratkaisu, jossa puuta on käytetty sille luonteenomaisella tavalla ja sen erityisominaisuuksia hyödyntäen.

Kilpailu järjestettiin kutsukilpailuna, johon valittiin ilmoittautumismenettelyn kautta viisi

38 ilmoittautuneesta työryhmästä. Edellytyksenä oli kokemus koulu- ja päiväkotisuunnittelussa sekä puurakennusten suunnittelussa. Lisäksi työryhmissä tuli olla nimetty puurakentamiseen perehtynyt rakennesuunnittelija. Valitut ryhmät olivat Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy sekä rakennesuunnittelijana Matti Ollila, Arkkitehtitoimisto Ark'Aboa sekä JP-Talotekniikka Oy, Arkkitehtityöhuone Arto Palo Rossi Tikka Oy sekä Turun Juva Oy, Arkkitehti Lauri Louekari ja Päivi Mikola sekä Rakennusinsinööritoimisto AMV-Suunnittelu Oy ja Studio Suonto Oy sekä Insinööritoimisto Kimmo Kaitila Oy.

Kilpailu toi monipuolisesti esiin erilaisia tapoja lähestyä suunnittelutehtävää, jonka keskeisenä toiminnallisena kysymyksenä oli kahden perinteisesti itsenäisen yksikön, päiväkodin ja koulun, liittäminen yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Suunnittelussa jouduttiin myös ottamaan kantaa kysymykseen rakennuksen arkkitehtonisesta luonteesta korttelitalona, joka toisaalta on julkinen rakennus, toisaalta korttelin kokoava arkinen toimintatila. Rakennustyyppi on

3

WOODEN COMMUNAL BUILDING

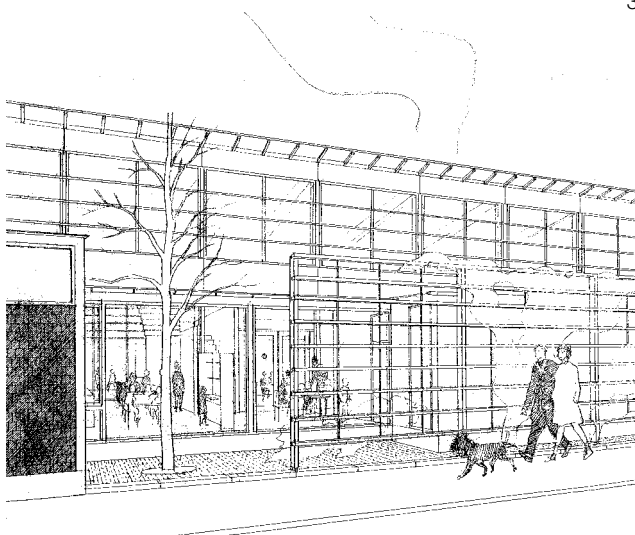
The City of Helsinki and Puuinfo organised a competition by invitation in 2000 for the design of a timber-framed communal building in Viikki, Helsinki. The building, with a total floor area of approximately 1,750 m², will house a primary school and day-care centre. A total of five architects' offices and a number of experienced wood structure designers to serve as their partners were invited to submit entries.

The aim of the competition was to promote the use of wood in public buildings and to explore solutions that are in harmony with the architectural expression unique to

wood.

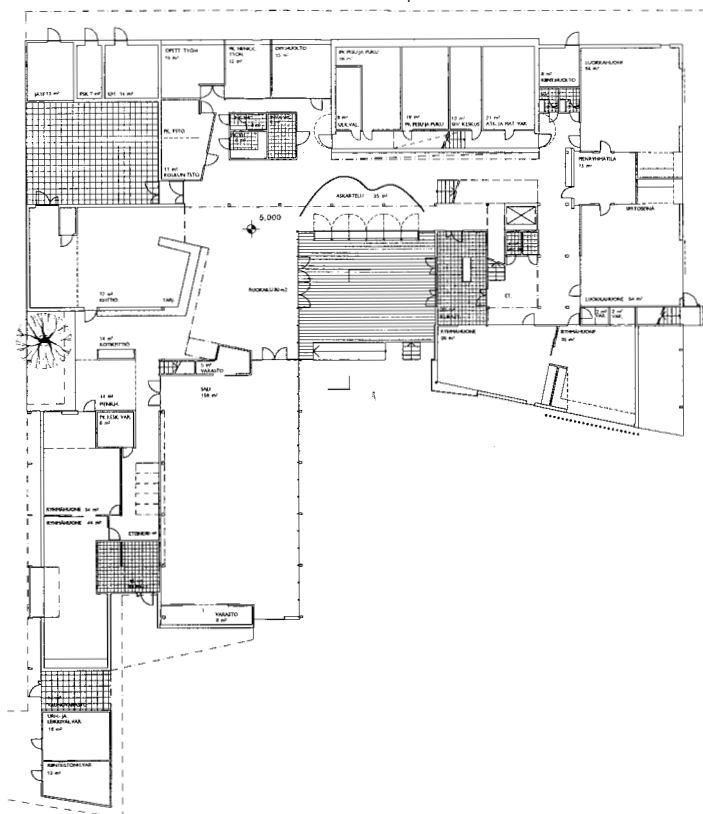
The entries exhibited a variety of approaches to the design task where a central functional issue was how to combine the school and day-care centre to provide a smoothly operating complex. Wood was a natural choice of material for this type of building, which was also reflected in the entries.

The first prize was awarded to the entry "Nursery Garden" submitted by Arkkitehtitoimisto A-konsultit Oy. Making full use of the properties of the site, the designer had created a complex that is free from narrow stylistic constraints and so timeless. Functionally, the proposal outlines the communal building as the children's "workplace" and a unifying space for

4

5

local residents and its relation to the immediate surroundings. This concept is made tangible by the natural and simple way that wood is used and its organic architectural form. The other entries were not ranked.

HOLZHAUS

Die Stadt Helsinki und Organisation Puuinfo schrieben im Jahr 2000 einen Wettbewerb zum Entwurf eines Holzhauses im Helsinkier Stadtteil Viikki aus. Das Gebäude beherbergt eine Schule der Elementarstufe sowie eine Kindertagesstätte und hat eine Gesamtfläche von ca. 1750 m². Für den Wettbewerb wurden fünf Architektenbüros sowie die mit diesen kooperierenden, im Bauen mit Holz bewanderten Konstruktionsplaner eingeladen. Das Ziel des Wettbewerbs war es, die Verwendung von Holz in öffentlichen Gebäuden zu fördern und Lösungen zu suchen, die mit dem architektonischen

suomalaisessa kaupunkirakenteessa vielä suhteellisen uusi ja hakee muotoaan.

Puu on tämän kokoisessa ja tyyppisessä rakennuksessa luonnollinen materiaalivalinta, eikä puunkäytön omaksuminen tuottanut kilpailijoille suurta ongelmaa, joskin uudet ideat ja innovatiivinen puuarkkitehtuuri eivät erityisemmin leimaa ehdotuksia. Luontevaa ja yksinkertaista puumateriaalin käyttöä löytyi kuitenkin useista ehdotuksista.

Kilpailu tuotti valikoiman arkkitehtuuriltaan hyvin erilaisia ratkaisuja, joiden ilme vaihteli korostetun juhlallisesta ja seremoniallisesta vaatimattomaan "pientalomaiseen". Tämä kertoo tietystä epävarmuudesta määriteltäessä korttelitalon luonnetta ja asemaa. Toisaalta korttelitalo on oman lähiympäristönsä ko-koava julkinen rakennus, toisaalta sen tulisi olla kodikkaan kutsuva ilman hallinnollisen hierarkian merkistöä. Rakennuksen sijainti suhteellisen tiiviisti matalahkojen asuinrakennusten välissä ei katsottu tukevan voimakkaita arkkitehtonisia eleitä, jotka paremmin soveltuvat väljempään puistomaiseen ympä-

ristöön.

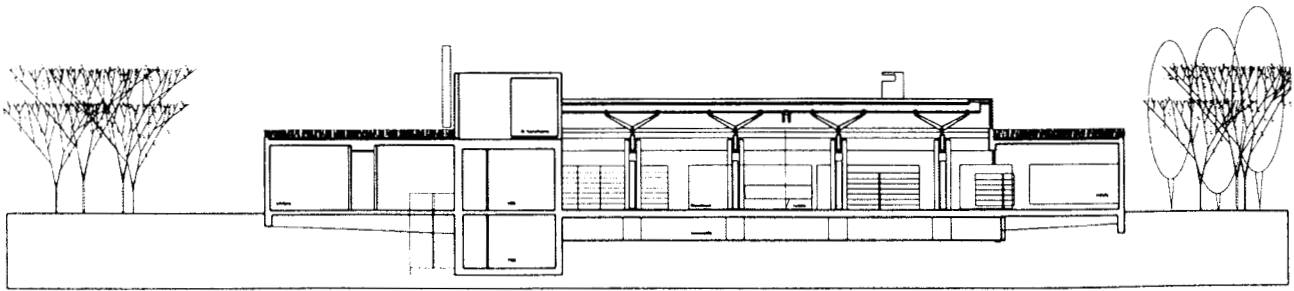
Puun käyttö leimasi kaikkien ehdotusten ulkoarkkitehtuuria, joskin voidaan sanoa, ettei yhdessäkään puu ole varsinaisesti ollut valitun muotokielen lähtökohtana. Parhaiten onnistuivat ehdotukset, joissa puulle ominainen muotokieli oli yhdistetty omaleimaiseen, mutta rauhalliseen arkkitehtuurikieleen.

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti asettaa ehdotuksen "Taimitarha" ensimmäiselle sijalle. Ehdotuksen tekijä on A-Konsultit Oy/arkkitehdit SAFA Eric Adlercreutz, Hasse Hägerström ja Anders Adlercreutz sekä sisustusarkkitehti Antti Paatero, aulan detaljisuunnittelu, professori Matti Ollila, rakenteet ja maisema-arkkitehti Gretel Hemgård, maisemasuunnittelu. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

Palkintolautakunta halusi kuitenkin kiinnittää huomiota ehdotuksen "Tussilago", tekijä Arkkitehtityöhuone Arto Palo Rossi Tikka Oy, vahvaan arkkitehtoniseen otteeseen ja innovatiiviseen puun käyttöön erityisesti kantavissa rakenteissa sekä ehdotuksen "Neliöjuuri", tekijä Studio Suonto Oy,

Ausdruck des Holzes im Einklang stehen. Der Wettbewerb förderte vielseitige Ansätze zutage. Als zentrales funktionelles Problem wurde die Frage aufgeworfen, wie man die Tagesstätte und die Schule zu einem funktionsfähigen Ganzen verbinden könnte. Bei einem derartigen Gebäude von der Größe bietet sich Holz als Baumaterial als natürliche Wahl an, und dies wird auch in den eingereichten Entwürfen ersichtlich. Auf den ersten Platz kam der Entwurf "Taimitarha" ("Baumschule") des Architektenbüros A-konsultit Oy. Ausgehend von den Eigenschaften des Bauplatzes wurde eine Gesamtheit geschaffen, die von engen stilistischen

Begrenzungen frei und somit zeitlos ist. In dem Entwurf werden der funktionelle Charakter des Hauses als "Arbeitsstätte" der Kinder und als die Bewohner der Umgebung sammelnder Raum sowie die Beziehung des Hauses zum umgebenden Milieu gut skizziert. Gestützt wird dieses Bestreben durch Einsatz von Holz in ungekünstelter und klarer Weise sowie durch die offene, variable architektonische Sprache. Die übrigen, für den Wettbewerb eingereichten Entwürfe wurden nicht in eine Rangreihenfolge gebracht.

6

8

monipuolisesti toimiviin ja ohjelman tavoitteita toteuttaviin sisätiloihin.

Palkintolautakunta suositteli voittaneen ehdotuksen asettamista puurakenteisen korttelitalo Leskenlehden suunnittelun pohjaksi.

Voittaneen ehdotuksen tekijä on kilpailuohjelman lähtökohdista, asemakaavan tavoitteista ja paikan ominaisuuksista käsin lähtenyt rakentamaan kokonaisuutta, joka on miellyttävällä tavalla ahdasrajaista tyylillisistä pyrkimyksistä vapaa ja jollakin tapaa ajaton. Ehdotus hahmottelee herkin vedoin niitä keskeisiä piirteitä, joiden voisi kuvitella kuvastavan kilpailutehtävän, pienen korttelitalon toiminnallista luonnetta pienten lasten "työpaikkana" ja ympäristön asukkaita kokoavana tilana sekä sen suhdetta lähimiljööseen. Pyrkimystä tukee myös puun käyttö materiaalina mutkattomalla ja selkeällä tavalla sekä avoin mukautuva arkkitehtuurikieli.

Palkintolautakunnan muodostivat Helsingin kaupungin nimeäminä apulaiskaupunginjohtaja Ilkka-Christian Björklund, pj., rehtori Satu Honkala,

opetusvirasto, projektinjohtaja Jukka Hovi rakennusvirastosta, päivähoiton konsultti Kirsi Mustila koillisesta sosiaalikeskuksesta, johtava arkkitehti Kaisa Nuikkinen opetusvirastosta, arkkitehti Markku Siiskonen kaupunkisuunnitteluvirastosta ja projektiarkkitehti Riitta Söderholm opetusvirastosta sekä Puuinfo Oy:n nimeämänä arkkitehti Jussi Vepsäläinen. Kilpailijoiden valitsemana tuomarina toimi arkkitehti Hannu Huttunen ja palkintolautakunnan sihteerinä arkkitehti Päivi Etelämäki.

PIENOISMALLIKUVAT
Mikko Auerniitty

9

6, 7
"TUSSILAGO"
Arkkitehtityöhuone Artto Palo
Rossi Tikka Oy

8, 9
"NELIÖJUURI"
Studio Suonto Oy

10
"ABC-KISSA"
Lauri Louekari, arkkitehti SAFA

11
"PULPETIN PUUVÄRIT"
Arkkitehtitoimisto Ark'aboa

PÂTÉ DE MAISONS EN BOIS

La ville de Helsinki et Puuinfo ont organisé en l'an 2000 un concours par invitations pour le plan d'un pâté de maisons en bois à Viikki, à Helsinki.

La construction comprend un établissement d'enseignement élémentaire et un jardin d'enfants, dont la superficie totale est d'environ 1750 m². Cinq bureaux d'architectes et les concepteurs de constructions qu'ils avaient comme partenaires ont été invités au concours.

Le concours était destiné à développer l'utilisation du bois dans les bâtiments publics et à trouver des solutions qui

7

10

11

seraient en harmonie avec l'aspect architectonique caractéristique du bois.

Ce concours a permis de trouver différentes approches pour ce projet dont le problème fonctionnel principal était de relier le jardin d'enfants et l'école en un ensemble pratique. Le bois était un choix naturel pour une construction de cette grandeur et de ce genre, ce que l'on pouvait également remarquer dans les propositions faites pour le concours.

La proposition "Taimitarha" (La pépinière) du bureau d'architectes Arkkitehtitoimisto A-konsultit Oy a reçu la première place. Le bureau a créé, en tenant compte des caractéristiques du lieu de

construction, un ensemble sans style particulier au sens strict du mot et donc intemporel. Dans cette proposition, le caractère fonctionnel d'un petit pâté de maisons est défini comme le "lieu de travail" des enfants et un espace qui réunit les habitants des environs. Le rapport de la construction avec les environs immédiats y est également étudié. L'utilisation simple et claire du bois et le langage architectural flexible et ouvert contribuent à atteindre l'objectif prévu. Les autres propositions du concours n'ont pas été mises dans un ordre de préférence.

NÄYTTELYT

TAPIO WIRKKALA

– silmä, käsi, ajatus

Tapio Wirkkalan töistä koottu näyttely oli esillä Taideteollisuusmuseossa Helsingissä viime vuoden elokuusta tämän vuoden tammikuun puoliväliin asti. Näyttelyssä oli ensimmäisen kerran koottu yhteen suomalaisen modernin muotoilun ja taideteollisuuden keskeisen voimahahmon, Tapio Wirkkalan koko elämäntyö. Hänen jälkeensä jättämä aineisto on yhä ajankohtaista. Tapio Wirkkalan käden jälki kiehtoo ja muistuttaa suomalaisen muotoilun kultaajasta. Mikä valtava tuotanto, mikä valtava henkilökohtainen taito, eläytymiskyky ja ahkeruus.

Hän oli poikkeuksellisen monipuolinen taiteilija, jonka töiden mittakaava ulottuu postimerkeistä ja setelirahoista aina maataideteoksiin ja tulevaisuuden kaupunkivisioihin asti. Hänet tunnetaan sekä uniikkitöiden että sarjavalmistusten esineiden tekijänä. Taustalla on suomalaisesta luonnosta ammentava herkkä kädentaito ja toisaalta materiaalien ja valmistusmenetelmien syvä tuntemus. Hän yhdisti koneellisen sarjavalmistuksen ja taiteellisen muodon ja suunnitteli suuren

TAPIO WIRKKALA

Mr Tapio Wirkkala, one of the most famous modern Finnish designers, was born in 1915 and died in 1985. An exceptionally versatile artist, his output ranges from stamps and banknotes to outdoor installations and visions of future cities. He was known as a designer of both unique works and serial products. Manually skilful, he also had a thorough understanding of materials and production methods. Combining serial production with artistic form, he designed a large number of household articles, many of which are still around today. In his works, sculptural form co-exists with carefully studied practicality. He often used

motifs from nature, such as a leafstalk or clam, or delicate impressions like the glimmer of ice in his glassware. Wirkkala spent a lot of time abroad and many of his works are found in the collections of major museums throughout the world.

Wirkkala was also skilful with wood. In particular, he is known for his birds and plywood sculptures where he makes full use of the layered structure of the material in a highly original, lyrical fashion. An exhibition of Tapio Wirkkala's works was open to the public at the University of Industrial Arts in Helsinki until mid-January. A sophisticated illustrated book entitled "Thinking Hands" depicting his life's work

was published in connection with the exhibition.

TAPIO WIRKKALA

Tapio Wirkkala (1915-1985) gehörte zu den bekanntesten finnischen Designern der Moderne. Er war ein äußerst vielseitiger Künstler, dessen Skala sich vom Briefmarken- und Banknotendesign bis hin zu Landschaftskunstwerken und Stadtvisionen der Zukunft erstreckt. Er ist sowohl durch seine Unikate als durch seine in Serien hergestellten Produkte bekannt geworden. Er verfügte über eine sensible Kunstfertigkeit, die ihre Kräfte aus der finnischen

Natur schöpfte, und zugleich über eine solide Kenntnis der Fertigungsverfahren. Er kombinierte die maschinelle Serienherstellung mit künstlerischer Formgebung und entwarf eine große Zahl alltäglicher Haushaltsgegenstände, die immer noch viel in Gebrauch sind. Die von ihm entworfenen Gegenstände zeichnen sich durch eine plastische Formidee und zugleich durch eine sorgfältig durchdachte Funktionalität aus. Wirkkala verwendete gern Formen, die er in der Natur vorfand, wie die Adern eines Blattes, die Form einer Muschel, oder sensible Naturimpressionen wie das Schimmern des Eises in seinen Glaswerken. Er war auch

1
"Rytmivaneri", koivu 1957

2
Tuoli, laminoitu koivu ja taivutettu vaneri, 1957

3
Lehtivati, laminoitu vaneri, 1951

määrän arkisia taloustuotteita, joita on yhä runsaasti käytössä. Hänen esineissään on yhtä aikaa veistoksellista muotoideaa ja huolella tutkittua käytännöllisyyttä. Hän käytti paljon luonnosta saatuja muotoaiheita, kuten lehtiruotoa tai simpukkaa tai luonnon herkkiä vaikutelmia kuten jään kimallusta lasiteoksissaan. Wirkkala työskenteli paljon ulkomailla ja hänen taideteoksiaan ja esineitään on merkittävien museoiden kokoelmissa ympäri maailman.

Wirkkala oli myös puun taiteja. Hänet tunnetaan erityisesti

omin käsin veistämistään lintuaiheista ja vaneriveistoksistaan, joissa hän hyödynsi materiaalin kerroksellisuutta omintakeisella, lyrisellä tavalla. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin hänen työtään käsittelevä hienostunut kuvakirja "Ajattelevat kädet", jossa on myös täydellinen luettelo hänen töistään.

Taideteollisuusmuseon näyttelyssä vuoden 1956 Venetsian biennalessa esitelty vanerireliefi "Ahtojäät" oli sijoitettu sisääntuloaulaan valitettavan ahtaaseen tilaan. Jäin kysymään, miksi näin komea ja aikanaan taide-

teollisuuttamme menestyksekkäästi manifestoinut vanerireliefi ei ole löytänyt arvoistaan paikkaa, jossa se olisi pysyvästi nähtävillä. Se on edelleen ajankohtainen ja ansaitsisi olla esillä muistutuksena merkittävästä käännekohtasta suomalaisen taideteollisuuden historiassa.

Yrjö Suonto

TAPIO WIRKKALA
ajattelevat kädet

ISBN 951-0-24806-1

viel im Ausland tätig, und seine Kunstwerke und Arbeiten finden sich in bedeutenden Museen in aller Welt.

Wirkkala war auch ein großer Meister in der Bearbeitung und Gestaltung von Holz. Er ist vor allem für seine von eigener Hand geschnitzten Vogelskulpturen sowie für die aus Sperrholz geschaffenen Skulpturen bekannt, in denen er den Schichtcharakter des Materials in einer originellen, lyrischen Weise hervorhob. Eine aus den Arbeiten von Tapio Wirkkala zusammengestellte Ausstellung ist bis Mitte Januar im Museum für angewandte Kunst in Helsinki zu sehen gewesen. Im Zusammenhang mit der Ausstellung wurde ein

repräsentativer Bildband namens "Ajattelevat kädet" ("Denkende Hände") herausgegeben, der außer den Abbildungen seiner Arbeiten auch ein Verzeichnis seiner Werke enthält.

TAPIO WIRKKALA

Tapio Wirkkala, l'un des designers finlandais les plus célèbres, a vécu de 1915 à 1985. Ses aptitudes artistiques étaient exceptionnellement variées et s'étendaient des timbres-poste et des billets de banque aux œuvres paysagistes et aux visions urbaines de l'avenir. Il est connu comme créateur tant d'œuvres uniques que d'objets fabriqués en série. Il

a puisé son inspiration dans la nature finlandaise et sa profonde connaissance des matériaux et des méthodes de fabrication a également beaucoup influé sur son œuvre. Wirkkala a combiné la fabrication mécanique en série et la forme artistique et il a créé un grand nombre d'ustensiles ménagers de la vie quotidienne qui sont toujours utilisés. Ses objets, tout en ayant des formes sculpturales, sont très étudiés sur le plan pratique. Il a pris beaucoup de motifs dans la nature, tels que le pétiole ou le coquillage ou par exemple le scintillement de la glace dans ses œuvres de verre. Wirkkala a beaucoup travaillé à l'étranger et des musées importants ont dans leurs

collections des œuvres d'art et des objets utilitaires créés par lui dans le monde entier.

Wirkkala savait également utiliser le bois. Il est particulièrement connu pour ses œuvres représentant des oiseaux taillées par lui-même et ses sculptures en contreplaqué dans lesquelles il se sert des couches multiples du matériau avec lyrisme et originalité. Une exposition des œuvres de Tapio Wirkkala s'est tenue au Musée des Arts décoratifs de Helsinki jusqu'au milieu du mois de janvier. Un livre d'images élégant, "Ajattelevat kädet" (Les mains pensantes) contenant une énumération de ses œuvres a été publié à cette occasion.